C/2025/3984

20.8.2025

**ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ**

**της 8ης Ιουλίου 2025**

**σχετικά με την οικονομική, κοινωνική, διαρθρωτική και δημοσιονομική πολιτική και την πολιτική απασχόλησης της Γαλλίας**

(C/2025/3984)

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 121 παράγραφος 2 και το άρθρο 148 παράγραφος 4,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) 2024/1263 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2024, σχετικά με τον αποτελεσματικό συντονισμό των οικονομικών πολιτικών και την πολυμερή δημοσιονομική εποπτεία και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1466/97 του Συμβουλίου ([1]), και ιδίως το άρθρο 3 παράγραφος 3,

Έχοντας υπόψη τη σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τα ψηφίσματα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου,

Έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Απασχόλησης,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Οικονομικής και Δημοσιονομικής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Κοινωνικής Προστασίας,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Οικονομικής Πολιτικής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

**Γενικές παρατηρήσεις**

(1) Ο κανονισμός (ΕΕ) 2024/1263, που άρχισε να ισχύει στις 30 Απριλίου 2024, προσδιορίζει τους στόχους του πλαισίου οικονομικής διακυβέρνησης, το οποίο έχει ως στόχο να προωθούνται τα υγιή και βιώσιμα δημόσια οικονομικά, η βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη και η ανθεκτικότητα μέσω μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων, καθώς και να προλαμβάνονται τα υπερβολικά δημοσιονομικά ελλείμματα. Ο κανονισμός ορίζει ότι το Συμβούλιο και η Επιτροπή ασκούν πολυμερή εποπτεία στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου σύμφωνα με τους στόχους και τις απαιτήσεις που ορίζονται στη ΣΛΕΕ. Το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο περιλαμβάνει, συγκεκριμένα, τη διατύπωση και την εποπτεία της εφαρμογής των ειδικών ανά χώρα συστάσεων. Ο κανονισμός προωθεί επίσης την ανάληψη ιδίας ευθύνης σε εθνικό επίπεδο για τη δημοσιονομική πολιτική και τονίζει τη μεσοπρόθεσμη εστίασή της, σε συνδυασμό με πιο αποτελεσματική και πιο συνεκτική επιβολή. Κάθε κράτος μέλος πρέπει να υποβάλει στο Συμβούλιο και την Επιτροπή εθνικό μεσοπρόθεσμο δημοσιονομικό-διαρθρωτικό σχέδιο που περιέχει τις δημοσιονομικές, μεταρρυθμιστικές και επενδυτικές δεσμεύσεις του, για χρονικό διάστημα τεσσάρων ή πέντε ετών, ανάλογα με τη διάρκεια της εθνικής νομοθετικής περιόδου. Η πορεία των καθαρών δαπανών ([2]) στα εν λόγω σχέδια οφείλει να πληροί τις απαιτήσεις του κανονισμού, συμπεριλαμβανομένων των απαιτήσεων για θέση ή διατήρηση του χρέους της γενικής κυβέρνησης σε αξιόπιστα καθοδική πορεία έως το πέρας της περιόδου προσαρμογής ή για διατήρησή του σε συνετά επίπεδα κάτω από το 60 % του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος (ΑΕΠ), καθώς και για μείωση και/ή διατήρηση του ελλείμματος της γενικής κυβέρνησης κάτω από την τιμή αναφοράς του 3 % του ΑΕΠ που ορίζει η Συνθήκη, σε μεσοπρόθεσμο ορίζοντα. Όταν κράτος μέλος δεσμεύεται να υλοποιήσει ένα κατάλληλο σύνολο μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων σύμφωνα με τα κριτήρια που περιγράφονται στον κανονισμό, η περίοδος προσαρμογής μπορεί να παραταθεί κατά έως και τρία έτη.

([1]) ΕΕ L, 2024/1263 της 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj.

([2]) Οι καθαρές δαπάνες όπως ορίζονται στο άρθρο 2 σημείο 2) του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1263: «καθαρές δαπάνες»: οι κρατικές δαπάνες μετά την αφαίρεση i) των δαπανών για τόκους· ii) των μέτρων διακριτικής ευχέρειας στο σκέλος των εσόδων· iii) των δαπανών για προγράμματα της Ένωσης που καλύπτονται στο σύνολό τους από ενωσιακά κονδύλια· iv) των εθνικών δαπανών για τη συγχρηματοδότηση προγραμμάτων που χρηματοδοτούνται από την Ένωση· v) των κυκλικών στοιχείων των δαπανών για επιδόματα ανεργίας· και vi) των έκτακτων και άλλων προσωρινών μέτρων.

(2) Ο κανονισμός (ΕΕ) 2021/241 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ([3]), με τον οποίο θεσπίστηκε ο μηχανισμός ανάκαμψης και ανθεκτικότητας (στο εξής: ΜΑΑ), άρχισε να ισχύει στις 19 Φεβρουαρίου 2021. Ο ΜΑΑ παρέχει χρηματοδοτική στήριξη στα κράτη μέλη, με την οποία επιτυγχάνεται δημοσιονομική ώθηση χρηματοδοτούμενη από την Ένωση, για την υλοποίηση μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων. Σύμφωνα με τις προτεραιότητες του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου για τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών, ο ΜΑΑ ενισχύει την οικονομική και κοινωνική ανάκαμψη, αποτελώντας παράλληλα την κινητήρια δύναμη για βιώσιμες μεταρρυθμίσεις και επενδύσεις, προωθώντας ιδίως την πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση και καθιστώντας τις οικονομίες των κρατών μελών πιο ανθεκτικές. Συμβάλλει επίσης στην ενίσχυση των δημόσιων οικονομικών και στην τόνωση της ανάπτυξης και της δημιουργίας θέσεων εργασίας μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα, στη βελτίωση της εδαφικής συνοχής εντός της Ένωσης και στη στήριξη της συνεχιζόμενης εφαρμογής του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων.

(3) Ο κανονισμός (ΕΕ) 2023/435 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ([4]) (στο εξής: κανονισμός REPowerEU), ο οποίος εκδόθηκε στις 27 Φεβρουαρίου 2023, αποσκοπεί στη σταδιακή κατάργηση της εξάρτησης της Ένωσης από τις εισαγωγές ρωσικών ορυκτών καυσίμων. Με τον τρόπο αυτόν βοηθά να επιτευχθεί ενεργειακή ασφάλεια και να διαφοροποιηθεί ο ενεργειακός εφοδιασμός της Ένωσης, αυξάνοντας παράλληλα την αξιοποίηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, τις ικανότητες αποθήκευσης ενέργειας και την ενεργειακή απόδοση. Η Γαλλία πρόσθεσε ένα νέο κεφάλαιο για το REPowerEU στο οικείο εθνικό σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, με στόχο τη χρηματοδότηση καίριων μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων που θα συμβάλουν στην επίτευξη των στόχων του REPowerEU.

(4) Στις 28 Απριλίου 2021 η Γαλλία υπέβαλε στην Επιτροπή το εθνικό σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, σύμφωνα με το άρθρο 18 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241. Δυνάμει του άρθρου 19 του εν λόγω κανονισμού, η Επιτροπή αξιολόγησε τη συνάφεια, την αποτελεσματικότητα, την αποδοτικότητα και τη συνοχή του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές αξιολόγησης που καθορίζονται στο παράρτημα V. Στις 13 Ιουλίου 2021 το Συμβούλιο εξέδωσε την εκτελεστική απόφασή του για την έγκριση της αξιολόγησης του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας της Γαλλίας ([5]), η οποία τροποποιήθηκε στις 14 Ιουλίου 2023 δυνάμει του άρθρου 18 παράγραφος 2 με σκοπό να επικαιροποιηθεί η μέγιστη χρηματοδοτική συνεισφορά για μη επιστρεπτέα χρηματοδοτική στήριξη, καθώς και να συμπεριληφθεί το κεφάλαιο για το REPowerEU ([6]). Η αποδέσμευση των δόσεων εξαρτάται από την έκδοση απόφασης της Επιτροπής, σύμφωνα με το άρθρο 24 παράγραφος 5, που να δηλώνει ότι η Γαλλία έχει επιτύχει ικανοποιητικά τα σχετικά ορόσημα και τους στόχους που έχουν καθοριστεί στην εκτελεστική απόφαση του Συμβουλίου. Η ικανοποιητική επίτευξη προϋποθέτει ότι δεν έχει αναιρεθεί η επίτευξη των προηγούμενων οροσήμων και στόχων για την ίδια μεταρρύθμιση ή επένδυση.

(5) Στις 21 Ιανουαρίου 2025 το Συμβούλιο, βάσει σύστασης της Επιτροπής, εξέδωσε σύσταση για την έγκριση του εθνικού μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού-διαρθρωτικού σχεδίου της Γαλλίας ([7]). Το σχέδιο υποβλήθηκε σύμφωνα με το άρθρο 11 και το άρθρο 36 παράγραφος 1 στοιχείο α) του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1263, καλύπτει την περίοδο από το 2025 έως το 2029 και παρουσιάζει δημοσιονομική προσαρμογή σε διάστημα επτά ετών.

(6) Στις 26 Νοεμβρίου 2024 η Επιτροπή εξέδωσε γνώμη σχετικά με το σχέδιο δημοσιονομικού προγράμματος 2025 της Γαλλίας. Την ίδια ημερομηνία, βάσει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011, η Επιτροπή ενέκρινε την έκθεση του μηχανισμού επαγρύπνησης 2025, στην οποία η Γαλλία δεν συγκαταλέγεται μεταξύ των κρατών μελών για τα οποία απαιτείται εμπεριστατωμένη επισκόπηση. Η Επιτροπή ενέκρινε επίσης σύσταση για σύσταση του Συμβουλίου σχετικά με την οικονομική πολιτική της ζώνης του ευρώ και πρόταση σχετικά με την κοινή έκθεση για την απασχόληση 2025, όπου αναλύεται η εφαρμογή των κατευθυντήριων γραμμών για την απασχόληση και των αρχών του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων. Το Συμβούλιο εξέδωσε τη σύσταση σχετικά με την οικονομική πολιτική της ζώνης του ευρώ ([8]) στις 13 Μαΐου 2025 και την κοινή έκθεση για την απασχόληση στις 10 Μαρτίου 2025.

(7) Στις 29 Ιανουαρίου 2025 η Επιτροπή δημοσίευσε την Πυξίδα Ανταγωνιστικότητας, ένα στρατηγικό πλαίσιο που αποσκοπεί στην ενίσχυση της παγκόσμιας ανταγωνιστικότητας της ΕΕ κατά την επόμενη πενταετία. Σε αυτήν προσδιορίζονται οι τρεις επιταγές μετασχηματισμού της βιώσιμης οικονομικής ανάπτυξης: i) καινοτομία· ii) απανθρακοποίηση και ανταγωνιστικότητα· και iii) ασφάλεια. Για να γεφυρωθεί το χάσμα καινοτομίας η ΕΕ έχει ως στόχο να ενισχύσει τη βιομηχανική καινοτομία, να στηρίξει την ανάπτυξη νεοφυών επιχειρήσεων μέσω πρωτοβουλιών όπως η στρατηγική της ΕΕ για τις νεοφυείς επιχειρήσεις και την επέκτασή τους, και να προωθήσει την υιοθέτηση προηγμένων τεχνολογιών όπως η τεχνητή νοημοσύνη

([3]) Κανονισμός (ΕΕ) 2021/241 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Φεβρουαρίου 2021, για τη θέσπιση του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας (ΕΕ L 57 της 18.2.2021, σ. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).

([4]) Κανονισμός (ΕΕ) 2023/435 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Φεβρουαρίου 2023, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241 όσον αφορά τα κεφάλαια για το REPowerEU στα σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας και για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1303/2013, (ΕΕ) 2021/1060 και (ΕΕ) 2021/1755 και της οδηγίας 2003/87/ΕΚ (ΕΕ L 63 της 28.2.2023, σ. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/435/oj).

([5]) Εκτελεστική απόφαση του Συμβουλίου, της 13ης Ιουλίου 2021, για την έγκριση της αξιολόγησης του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας της Γαλλίας (ST 10162/2021· ST 10162/21 ADD 1).

([6]) Εκτελεστική απόφαση του Συμβουλίου, της 14ης Ιουλίου 2023, για την τροποποίηση της εκτελεστικής απόφασης, της 13ης Ιουλίου 2021, σχετικά με την έγκριση της αξιολόγησης του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας της Γαλλίας (ST 11150/23).

([7]) Σύσταση του Συμβουλίου της 21ης Ιανουαρίου 2025 για την έγκριση του εθνικού μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού-διαρθρωτικού σχεδίου της Γαλλίας (ΕΕ C, C/2025/659, 10.2.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/659/oj).

([8]) Σύσταση του Συμβουλίου, της 13ης Μαΐου 2025, σχετικά με την οικονομική πολιτική της ζώνης του ευρώ (ΕΕ C, C/2025/2782, 22.5.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/2782/oj).

και η κβαντική υπολογιστική. Στο πλαίσιο της επιδίωξης μιας πιο πράσινης οικονομίας, η Επιτροπή παρουσίασε ένα ολοκληρωμένο σχέδιο δράσης για την οικονομικά προσιτή ενέργεια και μια συμφωνία για καθαρή βιομηχανία, διασφαλίζοντας ότι η μετάβαση στην καθαρή ενέργεια θα παραμείνει οικονομικά αποδοτική και φιλική προς την ανταγωνιστικότητα, ιδίως για τους ενεργοβόρους τομείς, και θα αποτελεί μοχλό ανάπτυξης. Για να μειωθούν οι υπερβολικές εξαρτήσεις και να αυξηθεί η ασφάλεια η Ένωση δεσμεύτηκε να ενισχύσει τις παγκόσμιες εμπορικές εταιρικές σχέσεις, να διαφοροποιήσει τις αλυσίδες εφοδιασμού και να διασφαλίσει την πρόσβαση σε κρίσιμες πρώτες ύλες και καθαρές πηγές ενέργειας. Οι προτεραιότητες αυτές υποστηρίζονται από οριζόντιους παράγοντες διευκόλυνσης, δηλαδή την κανονιστική απλούστευση, την εμβάθυνση της ενιαίας αγοράς, τη χρηματοδότηση της ανταγωνιστικότητας και μιας Ένωσης Αποταμιεύσεων και Επενδύσεων, την προώθηση δεξιοτήτων και ποιοτικών θέσεων εργασίας, και τον καλύτερο συντονισμό των πολιτικών της ΕΕ. Η Πυξίδα Ανταγωνιστικότητας ευθυγραμμίζεται με το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο, διασφαλίζοντας ότι οι οικονομικές πολιτικές των κρατών μελών συνάδουν με τους στρατηγικούς στόχους της Επιτροπής, ώστε να δημιουργείται μια ενοποιημένη προσέγγιση όσον αφορά την οικονομική διακυβέρνηση που να προωθεί τη βιώσιμη ανάπτυξη, την καινοτομία και την ανθεκτικότητα σε ολόκληρη την Ένωση.

(8) Το 2025 το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο για τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών εξακολουθεί να εξελίσσεται παράλληλα με την εφαρμογή του ΜΑΑ. Η πλήρης εφαρμογή των σχεδίων ανάκαμψης και ανθεκτικότητας εξακολουθεί να είναι απαραίτητη για την υλοποίηση των προτεραιοτήτων πολιτικής στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, δεδομένου ότι τα σχέδια συμβάλλουν στην αποτελεσματική αντιμετώπιση του συνόλου ή σημαντικού υποσυνόλου των προκλήσεων που προσδιορίζονται στις σχετικές ειδικές ανά χώρα συστάσεις που εκδόθηκαν τα προηγούμενα έτη. Οι εν λόγω ειδικές ανά χώρα συστάσεις παραμένουν εξίσου σημαντικές για την αξιολόγηση των τροποποιημένων σχεδίων ανάκαμψης και ανθεκτικότητας σύμφωνα με το άρθρο 21 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241.

(9) Οι ειδικές ανά χώρα συστάσεις 2025 καλύπτουν τις βασικές προκλήσεις οικονομικής πολιτικής οι οποίες δεν αντιμετωπίζονται επαρκώς από τα μέτρα που περιλαμβάνονται στα σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, λαμβανομένων υπόψη των σχετικών προκλήσεων που προσδιορίζονται στις ειδικές ανά χώρα συστάσεις για την περίοδο 2019-2024.

(10) Στις 4 Ιουνίου 2025 η Επιτροπή δημοσίευσε την έκθεση χώρας 2025 για τη Γαλλία. Αξιολόγησε την πρόοδο της Γαλλίας όσον αφορά την εφαρμογή των σχετικών ειδικών για τη χώρα συστάσεων και προέβη σε απολογισμό της υλοποίησης του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας της Γαλλίας. Με βάση την ανάλυση αυτή, στην έκθεση χώρας προσδιορίζονται οι πλέον πιεστικές προκλήσεις που αντιμετωπίζει η Γαλλία. Αξιολόγησε επίσης την πρόοδο της Γαλλίας όσον αφορά την υλοποίηση του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων και την επίτευξη των πρωταρχικών στόχων της Ένωσης για το 2030 ως προς την απασχόληση, τις δεξιότητες και τη μείωση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού, καθώς και την πρόοδο όσον αφορά την επίτευξη των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών.

**Αξιολόγηση της ετήσιας έκθεσης προόδου**

(11) Στις 21 Ιανουαρίου 2025 το Συμβούλιο συνέστησε τους ακόλουθους μέγιστους ρυθμούς αύξησης των καθαρών δαπανών για τη Γαλλία: 0,8 % το 2025, 1,2 % το 2026, 1,2 % το 2027, 1,2 % το 2028 και 1,1 % το 2029, οι οποίοι αντιστοιχούν στους μέγιστους σωρευτικούς ρυθμούς ανάπτυξης που υπολογίστηκαν με έτος αναφοράς το 2023, ήτοι 4,6 % το 2025, 5,8 % το 2026, 7,1 % το 2027, 8,4 % το 2028 και 9,5 % το 2029. Την περίοδο 2025-2029 αυτοί οι μέγιστοι ρυθμοί αύξησης των καθαρών δαπανών συμπίπτουν με τη διορθωτική πορεία σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφος 4 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1467/97, όπως συνέστησε το Συμβούλιο στις 21 Ιανουαρίου 2025 προκειμένου να τερματιστεί η κατάσταση υπερβολικού ελλείμματος ([9]). Στις 30 Απριλίου 2025 η Γαλλία υπέβαλε την ετήσια έκθεση προόδου της ([10]) σχετικά με τα μέτρα που έλαβε ανταποκρινόμενη στη σύσταση του Συμβουλίου, της 21ης Ιανουαρίου 2025, προκειμένου να τερματιστεί η κατάσταση υπερβολικού ελλείμματος, σχετικά με την υλοποίηση του συνόλου των μεταρρυθμίσεων και των επενδύσεων στις οποίες στηρίζεται η παράταση της περιόδου προσαρμογής, καθώς και την υλοποίηση μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων για την αντιμετώπιση των κύριων προκλήσεων που προσδιορίζονται στις ειδικές ανά χώρα συστάσεις του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου. Η ετήσια έκθεση προόδου αντικατοπτρίζει επίσης την εξαμηνιαία έκθεση της Γαλλίας σχετικά με την πρόοδο που έχει σημειωθεί όσον αφορά την υλοποίηση του οικείου σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας σύμφωνα με το άρθρο 27 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241.

(12) Ο επιθετικός πόλεμος της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας και οι επιπτώσεις του αποτελούν πρόκληση για την ίδια την ύπαρξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η Επιτροπή συνέστησε στα κράτη μέλη να ενεργοποιήσουν την εθνική ρήτρα διαφυγής του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης με συντονισμένο τρόπο για να στηρίξουν τις προσπάθειες της ΕΕ να επιτύχει ταχεία και σημαντική αύξηση των αμυντικών δαπανών, και η πρόταση αυτή έγινε δεκτή με ικανοποίηση από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της 6ης Μαρτίου 2025.

(13) Με βάση στοιχεία επικυρωμένα από την Eurostat ([11]), το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης της Γαλλίας αυξήθηκε από 5,4 % του ΑΕΠ το 2023 σε 5,8 % το 2024, ενώ το χρέος γενικής κυβέρνησης αυξήθηκε από 109,8 % του ΑΕΠ στα τέλη του 2023 σε 113,0 % στα τέλη του 2024. Σύμφωνα με τους υπολογισμούς της Επιτροπής, οι εξελίξεις αυτές ισοδυναμούν με

([9]) Σύσταση του Συμβουλίου προκειμένου να τερματιστεί η κατάσταση υπερβολικού ελλείμματος στη Γαλλία, ST 5033/1/25.
([10]) Οι ετήσιες εκθέσεις προόδου για το 2025 είναι διαθέσιμες στη διεύθυνση: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_el.
([11]) Eurostat – Δείκτες ευρώ, 22.4.2025.

ρυθμό αύξησης των καθαρών δαπανών ίσο με 3,1 % το 2024. Στην ετήσια έκθεση προόδου 2025, η Γαλλία εκτιμά την αύξηση των καθαρών δαπανών το 2024 σε 3,3 %. Με βάση τις εκτιμήσεις της Επιτροπής, ο δημοσιονομικός προσανατολισμός ([12]), ο οποίος περιλαμβάνει τις δαπάνες που χρηματοδοτούνται σε εθνικό και σε ενωσιακό επίπεδο, ήταν εν γένει ουδέτερος το 2024.

(14) Σύμφωνα με την ετήσια έκθεση προόδου, στο μακροοικονομικό σενάριο στο οποίο στηρίζονται οι δημοσιονομικές προβολές της Γαλλίας προβλέπεται αύξηση του πραγματικού ΑΕΠ κατά 0,7 % το 2025 και 1,2 % το 2026 ([13]), ενώ ο πληθωρισμός βάσει του ΔΤΚ προβλέπεται να διαμορφωθεί σε 1,4 % το 2025. Σύμφωνα με τις εαρινές προβλέψεις 2025 της Επιτροπής, το πραγματικό ΑΕΠ θα αυξηθεί κατά 0,6 % το 2025 και κατά 1,3 % το 2026, και ο πληθωρισμός βάσει του ΕνΔΤΚ θα διαμορφωθεί σε 0,9 % το 2025 και 1,2 % το 2026.

(15) Στην ετήσια έκθεση προόδου, το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης αναμένεται να μειωθεί στο 5,4 % του ΑΕΠ το 2025, ενώ ο λόγος του χρέους της γενικής κυβέρνησης προς το ΑΕΠ αναμένεται να αυξηθεί σε 116,2 % έως τα τέλη του 2025. Οι εξελίξεις αυτές αντιστοιχούν σε αύξηση των καθαρών δαπανών κατά 0,9 % το 2025. Οι εαρινές προβλέψεις 2025 της Επιτροπής προβλέπουν έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης ύψους 5,6 % του ΑΕΠ το 2025. Η μείωση του ελλείμματος το 2025 αντικατοπτρίζει κυρίως τον αντίκτυπο των μέτρων αύξησης των εσόδων που εκτιμάται ότι ανέρχονται σε περίπου 0,5 % του ΑΕΠ, σε συνδυασμό με μέτρα μείωσης των δαπανών, κυρίως για τη δημόσια κατανάλωση και τις κοινωνικές μεταβιβάσεις, ύψους σχεδόν 0,3 % του ΑΕΠ. Τα μέτρα αυτά υπεραντισταθμίζουν τις προβλεπόμενες υψηλότερες δαπάνες για επιδόματα ανεργίας και τις αυξανόμενες πληρωμές τόκων για το δημόσιο χρέος. Σύμφωνα με τους υπολογισμούς της Επιτροπής, οι εξελίξεις αυτές αντιστοιχούν σε αύξηση των καθαρών δαπανών κατά 0,9 % το 2025. Με βάση τις εκτιμήσεις της Επιτροπής, ο δημοσιονομικός προσανατολισμός, ο οποίος περιλαμβάνει τις δαπάνες που χρηματοδοτούνται σε εθνικό και σε ενωσιακό επίπεδο, προβλέπεται να είναι συσταλτικός, ίσος με 0,9 % του ΑΕΠ, το 2025. Ο λόγος του χρέους της γενικής κυβέρνησης προς το ΑΕΠ αναμένεται να αυξηθεί στο 116,0 % έως τα τέλη του 2025. Η αύξηση του λόγου χρέους προς το ΑΕΠ το 2025 αντικατοπτρίζει κυρίως το προβλεπόμενο υψηλό πρωτογενές έλλειμμα.

(16) Δαπάνες της γενικής κυβέρνησης ύψους 0,1 % του ΑΕΠ αναμένεται να χρηματοδοτηθούν με μη επιστρεπτέα στήριξη («επιχορηγήσεις») από τον μηχανισμό ανάκαμψης και ανθεκτικότητας το 2025, έναντι 0,1 % του ΑΕΠ το 2024, σύμφωνα με τις εαρινές προβλέψεις 2025 της Επιτροπής. Οι δαπάνες που χρηματοδοτούνται από τη μη επιστρεπτέα στήριξη του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας καθιστούν δυνατή την πραγματοποίηση επενδύσεων υψηλής ποιότητας και την υλοποίηση μεταρρυθμίσεων που ενισχύουν την παραγωγικότητα χωρίς άμεσο αντίκτυπο στο ισοζύγιο της γενικής κυβέρνησης και το χρέος της γενικής κυβέρνησης της Γαλλίας.

(17) Οι αμυντικές δαπάνες της γενικής κυβέρνησης στη Γαλλία ανήλθαν στο 1,7 % του ΑΕΠ το 2021, στο 1,8 % του ΑΕΠ το 2022 και στο 1,8 % του ΑΕΠ το 2023 ([14]). Σύμφωνα με τις εαρινές προβλέψεις 2025 της Επιτροπής, οι αμυντικές δαπάνες προβλέπεται να ανέλθουν στο 1,9 % του ΑΕΠ το 2024 και το 2025. Το ποσοστό αυτό αντιστοιχεί σε αύξηση κατά 0,2 εκατοστιαίες μονάδες του ΑΕΠ σε σύγκριση με το 2021.

(18) Σύμφωνα με τις εαρινές προβλέψεις 2025 της Επιτροπής, οι καθαρές δαπάνες της Γαλλίας προβλέπεται να αυξηθούν κατά 0,9 % το 2025 και κατά 4,1 % αθροιστικά το 2024 και το 2025. Με βάση τις εαρινές προβλέψεις 2025 της Επιτροπής, η αύξηση των καθαρών δαπανών της Γαλλίας το 2025 προβλέπεται να υπερβεί τον συνιστώμενο μέγιστο ρυθμό αύξησης βάσει της διορθωτικής πορείας, με απόκλιση ([15]) της τάξης του 0,1 % του ΑΕΠ σε ετήσια βάση. Η προβλεπόμενη απόκλιση δεν υπερβαίνει το όριο του 0,3 % του ΑΕΠ για την ετήσια απόκλιση, πέραν του οποίου θα υπήρχε ισχυρό τεκμήριο μη ανάληψης αποτελεσματικής δράσης. Αν τα έτη 2024 και 2025 εξεταστούν μαζί, ο σωρευτικός ρυθμός αύξησης των καθαρών δαπανών προβλέπεται να είναι χαμηλότερος από τον συνιστώμενο μέγιστο ρυθμό αύξησης. Ως εκ τούτου, η διαδικασία υπερβολικού ελλείμματος για τη Γαλλία αναστέλλεται. Ταυτόχρονα, η Γαλλία καλείται να βρίσκεται σε ετοιμότητα για να λάβει περαιτέρω μέτρα προκειμένου να συμμορφωθεί με τη διορθωτική πορεία. Θα διενεργηθεί πληρέστερη αξιολόγηση όταν είναι διαθέσιμα τα απολογιστικά στοιχεία.

(19) Στην ετήσια έκθεση προόδου, το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης προβλέπεται να μειωθεί στο 4,6 % του ΑΕΠ το 2026, ενώ ο λόγος του χρέους της γενικής κυβέρνησης προς το ΑΕΠ προβλέπεται να αυξηθεί σε 117,6 % έως τα τέλη του 2026. Μετά το 2026, στην ετήσια έκθεση προόδου, το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης προβλέπεται να μειωθεί σταδιακά, σε 4,1 % του ΑΕΠ το 2027, 3,4 % του ΑΕΠ το 2028 και 2,8 % του ΑΕΠ το 2029. Αντίστοιχα, μετά το 2026 ο λόγος του χρέους της γενικής κυβέρνησης προς το ΑΕΠ προβλέπεται να αυξηθεί σε 118,1 % του ΑΕΠ το 2027 και κατόπιν να μειωθεί σταδιακά σε 117,8 % το 2028 και σε 117,2 % το 2029. Με βάση τα μέτρα πολιτικής που ήταν γνωστά κατά την

([12]) Ο δημοσιονομικός προσανατολισμός ορίζεται ως μέτρο της ετήσιας μεταβολής της υποκείμενης δημοσιονομικής θέσης της γενικής κυβέρνησης. Αποσκοπεί στην αξιολόγηση της οικονομικής ώθησης που απορρέει από τις δημοσιονομικές πολιτικές, τόσο αυτές που χρηματοδοτούνται σε εθνικό επίπεδο όσο και αυτές που χρηματοδοτούνται από τον προϋπολογισμό της ΕΕ. Ο δημοσιονομικός προσανατολισμός μετράται ως η διαφορά μεταξύ i) της μεσοπρόθεσμης δυνητικής ανάπτυξης και ii) της μεταβολής των πρωτογενών δαπανών, εκτός των μέτρων διακριτικής ευχέρειας στο σκέλος των εσόδων και συμπεριλαμβανομένων των δαπανών που χρηματοδοτούνται με μη επιστρεπτέα στήριξη (επιχορηγήσεις) από τον μηχανισμό ανάκαμψης και ανθεκτικότητας και άλλα ταμεία της Ένωσης.

([13]) Σε όλα τα έτη, η αύξηση του ΑΕΠ που αναφέρεται στην ετήσια έκθεση προόδου είναι εποχικά και ημερολογιακά προσαρμοσμένη.

([14]) Eurostat, δημόσιες δαπάνες βάσει της ταξινόμησης των κρατικών λειτουργιών (COFOG). Λόγω μεθοδολογικών διαφορών μεταξύ των ορισμών της COFOG και του ΝΑΤΟ, οι δαπάνες που βασίζονται στον ορισμό της COFOG ενδέχεται να διαφέρουν από τις δαπάνες που βασίζονται στον ορισμό του ΝΑΤΟ.

([15]) Από το 2026 τα στοιχεία αυτά θα εμφανίζονται στον λογαριασμό ελέγχου που θεσπίζεται με το άρθρο 22 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1263.

καταληκτική ημερομηνία των προβλέψεων, οι εαρινές προβλέψεις 2025 της Επιτροπής προβλέπουν δημοσιονομικό έλλειμμα ύψους 5,7 % του ΑΕΠ το 2026. Η αύξηση του ελλείμματος το 2026 αντικατοπτρίζει κυρίως την παραδοχή αμετάβλητης πολιτικής και τις αυξανόμενες πληρωμές τόκων για το δημόσιο χρέος. Οι εξελίξεις αυτές αντιστοιχούν σε αύξηση των καθαρών δαπανών κατά 2,5 % το 2026. Με βάση τις εκτιμήσεις της Επιτροπής, ο δημοσιονομικός προσανατολισμός, ο οποίος περιλαμβάνει τις δαπάνες που χρηματοδοτούνται σε εθνικό και σε ενωσιακό επίπεδο, προβλέπεται να είναι εν γένει ουδέτερος το 2026. Σύμφωνα με τις προβολές της Επιτροπής, ο λόγος του χρέους της γενικής κυβέρνησης προς το ΑΕΠ θα αυξηθεί στο 118,4 % έως τα τέλη του 2026. Η αύξηση του λόγου χρέους προς το ΑΕΠ το 2026 αντικατοπτρίζει κυρίως το προβλεπόμενο υψηλό πρωτογενές έλλειμμα.

(20) Η σύσταση για την έγκριση του μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού-διαρθρωτικού σχεδίου της Γαλλίας προσδιορίζει το σύνολο των μεταρρυθμίσεων και των επενδύσεων στις οποίες στηρίζεται η παράταση της περιόδου προσαρμογής, καθώς και χρονοδιάγραμμα για την υλοποίησή τους. Περιλαμβάνονται υφιστάμενες και ενισχυμένες δράσεις από το σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, όπως η ενίσχυση της επανεξέτασης των δαπανών, οι μεταρρυθμίσεις για την επιτάχυνση της παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, η μεταρρύθμιση της ασφάλισης ανεργίας και η αύξηση των δημόσιων δαπανών για την έρευνα, καθώς και πρόσθετες μεταρρυθμίσεις και επενδύσεις, όπως ο εξορθολογισμός των φορολογικών και κοινωνικών δαπανών, η μεταρρύθμιση των γενικών μειώσεων των εισφορών κοινωνικής ασφάλισης, μεταρρυθμίσεις για την απλούστευση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος και τη διευκόλυνση της απανθρακοποίησης της βιομηχανίας. Λαμβανομένων υπόψη των πληροφοριών που παρασχέθηκαν από τη Γαλλία στην ετήσια έκθεση προόδου της, η Επιτροπή διαπιστώνει ότι οι μεταρρυθμίσεις και οι επενδύσεις στις οποίες στηρίζεται η παράταση, οι οποίες έπρεπε να ολοκληρωθούν έως τις 30 Απριλίου 2025, έχουν υλοποιηθεί με εξαίρεση τη μεταρρύθμιση των γενικών μειώσεων των εισφορών κοινωνικής ασφάλισης σε σχέση με τον κατώτατο μισθό (SMIC), η οποία απέφερε ελαφρώς χαμηλότερη εξοικονόμηση από την προβλεπόμενη.

(21) Οι φορολογικές δαπάνες στη Γαλλία είναι πολυάριθμες και δημιουργούν μεγάλη δημοσιονομική επιβάρυνση. Οι 467 φορολογικές δαπάνες στο σχέδιο προϋπολογισμού για το 2024 εκτιμάται ότι ανήλθαν σε 83,3 δισ. EUR (2,9 % του ΑΕΠ), ποσό που αντιπροσωπεύει περίπου το ένα τέταρτο των συνολικών εσόδων του κράτους. Σύμφωνα με το γαλλικό Ελεγκτικό Συνέδριο, το τελικό δημοσιονομικό κόστος των φορολογικών δαπανών το 2024 συνεπάγεται απόκλιση 4,55 δισ. EUR σε σύγκριση με το αρχικό εκτιμώμενο κόστος τους, γεγονός που εκ των πραγμάτων παρατείνει την ανοδική τάση τους σε πραγματικούς όρους από το 2013, παρά τις πολλές προσπάθειες ελέγχου του κόστους και του αριθμού τους. Επιπλέον, το προαναφερθέν κόστος δεν περιλαμβάνει τις φορολογικές δαπάνες που σχετίζονται με τον φόρο προστιθέμενης αξίας που εκχωρείται στην τοπική αυτοδιοίκηση και στις διοικήσεις κοινωνικής ασφάλισης. Οι μεγαλύτερες φορολογικές δαπάνες, σύμφωνα με τις δημοσιονομικές επιπτώσεις τους στον νόμο για τον προϋπολογισμό του 2024, είναι η πίστωση φόρου για την έρευνα (crédit d'impôt en faveur de la recherche, 7,9 δισ. EUR), η πίστωση φόρου για την απασχόληση μισθωτών κατ' οίκον (crédit d'impôt pour l'emploi d'un salarié à domicile, 6,7 δισ. EUR), η έκπτωση φόρου 10 % για τις συντάξεις και τις συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις (abattement de 10 % sur les pensions et retraites, 4,8 δισ. EUR), η φοροαπαλλαγή των ποσών που καταβάλλονται για τη συμμετοχή των εργαζομένων στα κέρδη της επιχείρησης, την κατανομή των κεφαλαιακών κερδών, τα προγράμματα αποταμίευσης των εργαζομένων και τα προγράμματα συνταξιοδοτικής αποταμίευσης (2,8 δισ. EUR) και ο συντελεστής 10 % για εργασίες βελτίωσης, μετατροπής, διαρρύθμισης και συντήρησης (taux de 10 % pour les travaux d'amélioration, de transformation, d'aménagement et d'entretien, 2,2 δισ. EUR). Αντιθέτως, υπάρχουν πολυάριθμες φορολογικές δαπάνες που συνεπάγονται περιορισμένα ατομικά οφέλη, ενώ παράλληλα δημιουργούν σημαντική συνολική δημοσιονομική επιβάρυνση, ενώ σε άλλες περιπτώσεις ο αριθμός των δικαιούχων είναι άγνωστος, κάτι που εμποδίζει τον πλήρη έλεγχό τους. Οι φορολογικές δαπάνες μειώνουν την αποτελεσματικότητα και τη διαφάνεια του γαλλικού φορολογικού συστήματος, εισάγουν σημαντικό βαθμό πολυπλοκότητας και, γενικότερα, προκαλούν απώλειες στην αποδοτική κατανομή λόγω της στρέβλωσης επιμέρους αποφάσεων. Ο νόμος για τον πολυετή προγραμματισμό των δημόσιων οικονομικών για την περίοδο 2023-2027, που εγκρίθηκε τον Νοέμβριο του 2023, εισήγαγε ειδικές διατάξεις για τον περιορισμό των δημοσιονομικών επιπτώσεων των φορολογικών δαπανών, τον έλεγχο του αριθμού τους και την αύξηση της αποτελεσματικότητάς τους, ενώ παράλληλα αποσκοπούσε στη βελτίωση της διαφάνειας της επικοινωνίας με το Κοινοβούλιο στο πλαίσιο της ετήσιας διαδικασίας του προϋπολογισμού. Ωστόσο, οι προηγούμενες προσπάθειες κατέδειξαν περιορισμένη επιτυχία όσον αφορά τη μείωση της πολυπλοκότητας της φορολογίας και του δημοσιονομικού κόστους που συνδέεται με τις φορολογικές δαπάνες.

(22) Οι δημόσιες δαπάνες της Γαλλίας, που ανήλθαν στο 57,1 % του ΑΕΠ το 2024, παρέμειναν μεταξύ των υψηλότερων στην ΕΕ και κατά 7,5 εκατοστιαίες μονάδες πάνω από τον μέσο όρο της ΕΕ. Στις εαρινές προβλέψεις 2025 της Επιτροπής προβλέπεται παρόμοιο χάσμα το 2025 και το 2026. Ως εκ τούτου, η δημοσιονομική εξυγίανση στη Γαλλία απαιτεί αποφασιστική δράση όσον αφορά τις δημόσιες δαπάνες. Ο μηχανισμός επανεξέτασης των δαπανών που εγκρίθηκε με τον νόμο για τον προϋπολογισμό του 2023, στο πλαίσιο του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, αποσκοπεί στη διενέργεια τακτικών αξιολογήσεων για τον προσδιορισμό των πλέον αποδοτικών δαπανών που ευνοούν την ανάπτυξη, την κοινωνική ένταξη και την πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση, στηρίζοντας παράλληλα τη δημοσιονομική εξυγίανση με την επίτευξη εξοικονόμησης δαπανών όπου εντοπίζονται ανεπάρκειες. Στο πλαίσιο του μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού-διαρθρωτικού σχεδίου της και για να στηρίξει την παράταση της περιόδου δημοσιονομικής προσαρμογής, η Γαλλία δεσμεύτηκε να εφαρμόσει σειρά μέτρων για την αντιμετώπιση αυτής της πρόκλησης. Σύμφωνα με την ετήσια έκθεση προόδου της Γαλλίας, οι επανεξετάσεις των δαπανών που πραγματοποιήθηκαν το 2024 εντόπισαν και απέφεραν εξοικονόμηση που εκτιμάται σε 4,3 δισ. EUR στον νόμο για τον προϋπολογισμό του 2025, κάτι που θα συνεπαγόταν σημαντική πρόοδο προς την επίτευξη του στόχου του γαλλικού μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού-διαρθρωτικού σχεδίου για σωρευτικές μόνιμες εξοικονομήσεις ύψους 8 δισ. EUR κατά την περίοδο 2025-2027. Στο μέλλον, η δημοσιονομική εξυγίανση θα επωφελούνταν από την περαιτέρω τακτική ενσωμάτωση ποσοτικοποιημένων στόχων εξοικονόμησης δαπανών κατόπιν επανεξέτασης των δαπανών στον μελλοντικό ετήσιο και πολυετή δημοσιονομικό σχεδιασμό.

**Βασικές προκλήσεις πολιτικής**

(23) Σύμφωνα με το άρθρο 19 παράγραφος 3 στοιχείο β) του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241 και το παράρτημα V κριτήριο 2.2 του εν λόγω κανονισμού, το σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας περιλαμβάνει εκτεταμένο σύνολο αλληλοενισχυόμενων μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων που πρέπει να υλοποιηθούν έως το 2026. Αυτές αναμένεται να συμβάλουν στην αποτελεσματική αντιμετώπιση του συνόλου ή σημαντικού υποσυνόλου των προκλήσεων που προσδιορίζονται στις σχετικές ειδικές ανά χώρα συστάσεις. Εντός αυτού του αυστηρού χρονικού πλαισίου, είναι αναγκαίο να ολοκληρωθεί η αποτελεσματική υλοποίηση του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, συμπεριλαμβανομένου του κεφαλαίου για το REPowerEU, προκειμένου να ενισχυθεί η μακροπρόθεσμη ανταγωνιστικότητα της Γαλλίας μέσω της πράσινης και της ψηφιακής μετάβασης, με παράλληλη διασφάλιση της κοινωνικής δικαιοσύνης. Η ανακοίνωση της Επιτροπής «NextGenerationEU — Ο δρόμος προς το 2026», η οποία εκδόθηκε στις 4 Ιουνίου 2025, αποσαφηνίζει το εφαρμοστέο χρονοδιάγραμμα για τη λήξη του μηχανισμού και παρέχει καθοδήγηση στα κράτη μέλη για τη βελτιστοποίηση της εφαρμογής του έως τις 31 Αυγούστου 2026, μεταξύ άλλων σχετικά με τον τρόπο περαιτέρω εξορθολογισμού των οικείων σχεδίων ανάκαμψης και ανθεκτικότητας (ΣΑΑ), καθορίζει τις βασικές επιλογές που πρέπει να εξεταστούν κατά την αναθεώρησή τους, και τονίζει τη σημασία του προσεκτικού κοινού σχεδιασμού ενόψει της υποβολής των τελευταίων αιτήσεων πληρωμής το 2026. Η συστηματική συμμετοχή των τοπικών και περιφερειακών αρχών, των κοινωνικών εταίρων, της κοινωνίας των πολιτών και άλλων σχετικών ενδιαφερόμενων μερών παραμένει αναγκαία προκειμένου να διασφαλιστεί η ευρεία ανάληψη ιδίας ευθύνης για την επιτυχή υλοποίηση του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας.

(24) Η εφαρμογή των προγραμμάτων της πολιτικής συνοχής, τα οποία περιλαμβάνουν στήριξη από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ), το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης (ΤΔΜ) και το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+ (ΕΚΤ+), έχει επιταχυνθεί στη Γαλλία. Είναι σημαντικό να συνεχιστούν οι προσπάθειες για τη διασφάλιση της ταχείας εφαρμογής των εν λόγω προγραμμάτων, ενώ παράλληλα να μεγιστοποιηθεί ο αντίκτυπός τους επιτόπου. Η Γαλλία λαμβάνει ήδη μέτρα στο πλαίσιο των οικείων προγραμμάτων της πολιτικής συνοχής για την τόνωση της ανταγωνιστικότητας και της ανάπτυξης, με παράλληλη ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής. Ταυτόχρονα, η Γαλλία εξακολουθεί να αντιμετωπίζει προκλήσεις, συμπεριλαμβανομένης της ανάγκης για καλύτερη αξιοποίηση των βιομηχανικών ευκαιριών που προσφέρουν η πράσινη και η ψηφιακή μετάβαση, των προκλήσεων που σχετίζονται με τη στέγαση, ιδίως σε υποβαθμισμένες γειτονιές σε αστικές περιοχές, και της ανάγκης βελτίωσης της πρόσβασης σε καθαρό νερό και αποχέτευση, ειδικότερα στις εξόχως απόκεντρες περιοχές και ιδίως στη Μαγιότ. Επιπλέον, για την ενίσχυση της κοινωνικής ανθεκτικότητας πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στην πραγματοποίηση επενδύσεων στην αναβάθμιση των δεξιοτήτων και την επανειδίκευση για την κάλυψη των αναγκών της αγοράς εργασίας, με έμφαση στις πλέον μειονεκτούσες ομάδες, και στην ενίσχυση των μέτρων κατά της φτώχειας και της κοινωνικής ένταξης, με ιδιαίτερη προσοχή στα παιδιά. Σύμφωνα με το άρθρο 18 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1060, η Γαλλία οφείλει —στο πλαίσιο της ενδιάμεσης επανεξέτασης των ταμείων της πολιτικής συνοχής— να επανεξετάσει κάθε πρόγραμμα λαμβάνοντας υπόψη, μεταξύ άλλων, τις προκλήσεις που προσδιορίστηκαν στις ειδικές για τη χώρα συστάσεις του 2024. Οι προτάσεις της Επιτροπής που εκδόθηκαν την 1η Απριλίου 2025 ([16]) παρατείνουν την προθεσμία για την υποβολή αξιολόγησης —για κάθε πρόγραμμα— των αποτελεσμάτων της ενδιάμεσης επανεξέτασης πέραν της 31ης Μαρτίου 2025. Παρέχουν επίσης δυνατότητες ευελιξίας για την επιτάχυνση της υλοποίησης των προγραμμάτων και κίνητρα για τα κράτη μέλη ώστε να διαθέσουν πόρους της πολιτικής συνοχής σε πέντε στρατηγικούς τομείς προτεραιότητας της Ένωσης, και συγκεκριμένα την ανταγωνιστικότητα στις στρατηγικές τεχνολογίες, την άμυνα, τη στέγαση, την ανθεκτικότητα των υδάτων και την ενεργειακή μετάβαση, καθώς και σε επενδύσεις για δεξιότητες σε τομείς προτεραιότητας, διατηρώντας παράλληλα στα προγράμματα του ΕΚΤ+ την έμφαση στα άτομα που βρίσκονται σε ιδιαίτερα ευάλωτη κατάσταση.

(25) Η πλατφόρμα στρατηγικών τεχνολογιών για την Ευρώπη (STEP) παρέχει την ευκαιρία για επενδύσεις σε μια βασική στρατηγική προτεραιότητα της ΕΕ μέσω της ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητάς της. Η STEP διοχετεύεται μέσω 11 υφιστάμενων ταμείων της ΕΕ. Τα κράτη μέλη μπορούν να συμβάλουν και αυτά στο πρόγραμμα InvestEU για τη στήριξη επενδύσεων σε τομείς προτεραιότητας. Η Γαλλία θα μπορούσε να αξιοποιήσει με βέλτιστο τρόπο τις πρωτοβουλίες αυτές για να στηρίξει την ανάπτυξη ή την παραγωγή κρίσιμων τεχνολογιών, συμπεριλαμβανομένων καθαρών και αποδοτικών ως προς τη χρήση των πόρων τεχνολογιών.

(26) Πέρα από τις οικονομικές και κοινωνικές προκλήσεις που πραγματεύεται το σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας και άλλα ταμεία της ΕΕ, η Γαλλία θα πρέπει να αντιμετωπίσει αποτελεσματικά τις εναπομένουσες προκλήσεις που σχετίζονται με τον κανονιστικό και διοικητικό φόρτο, την ένταση της Ε&Α των επιχειρήσεων, την αποτελεσματικότητα της συνεργασίας επιχειρήσεων-πανεπιστημίων, την ψηφιοποίηση των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ), την απανθρακοποίηση των μεταφορών και των κτιρίων, την ανάπτυξη των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και τις σχετικές επενδύσεις στο δίκτυο ηλεκτρικής ενέργειας και την αποθήκευση ηλεκτρικής ενέργειας, τις ελλείψεις δεξιοτήτων, το εκπαιδευτικό σύστημα, το επάγγελμα του εκπαιδευτικού και την παιδική φτώχεια.

(27) Όπως αναφέρεται στην Πυξίδα Ανταγωνιστικότητας, όλα τα ενωσιακά, εθνικά και τοπικά θεσμικά όργανα πρέπει να καταβάλουν σημαντικές προσπάθειες για τη θέσπιση απλούστερων κανόνων και την επιτάχυνση των διοικητικών διαδικασιών. Η Επιτροπή έχει θέσει φιλόδοξους στόχους για τη μείωση της διοικητικής επιβάρυνσης: κατά τουλάχιστον 25 % και κατά τουλάχιστον 35 % για τις ΜΜΕ, και έχει δημιουργήσει νέα εργαλεία για την επίτευξη αυτών των στόχων, συμπεριλαμβανομένων συστηματικών ελέγχων του αποθέματος νομοθεσίας της ΕΕ βάσει προσομοιώσεων ακραίων καταστάσεων και της ενίσχυσης του διαλόγου με τα ενδιαφερόμενα μέρη. Για να επιδείξει και η Γαλλία αντίστοιχο επίπεδο φιλοδοξίας, πρέπει να αναλάβει περαιτέρω δράση. Το 84 % των επιχειρήσεων θεωρεί ότι η πολυπλοκότητα των διοικητικών

([16]) Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) 2021/1058 και (ΕΕ) 2021/1056 όσον αφορά ειδικά μέτρα για την αντιμετώπιση στρατηγικών προκλήσεων στο πλαίσιο της ενδιάμεσης επανεξέτασης [COM (2025) 123 final].

διαδικασιών αποτελεί πρόβλημα κατά την άσκηση δραστηριοτήτων στη Γαλλία ([17]). Η Γαλλία έχει εγκρίνει διάφορες μεταρρυθμίσεις με στόχο τη μείωση του διοικητικού φόρτου ([18]) και την επιτάχυνση της δημόσιας δράσης ([19]). Οι προσπάθειες αυτές συνέβαλαν ενδεχομένως στον περιορισμό της αντίληψης ότι οι κανονισμοί για τις επιχειρήσεις αποτελούν μακροπρόθεσμο εμπόδιο για τις επενδύσεις, όπως φαίνεται από τη μείωση των επιχειρήσεων που θεωρούν ότι οι κανονισμοί αποτελούν μείζον εμπόδιο (από 25 % το 2019 και 22 % το 2020 σε 19,7 % το 2024). Επιπλέον, η Γαλλία έχει βελτιώσει τη θέση της σε σχέση με τον μέσο όρο της ΕΕ από το 2019 ([20]). Στο πλαίσιο του μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού-διαρθρωτικού σχεδίου της και για να στηρίξει την παράταση της περιόδου δημοσιονομικής προσαρμογής, η Γαλλία δεσμεύτηκε να εφαρμόσει σειρά μεταρρυθμίσεων για την αντιμετώπιση αυτής της πρόκλησης. Ωστόσο, απαιτούνται πρόσθετα μέτρα για την πλήρη αντιμετώπιση της πρόκλησης του κανονιστικού και διοικητικού φόρτου. Σύμφωνα με την αξιολόγηση της Επιτροπής ([21]) και τους δείκτες ρύθμισης της αγοράς προϊόντων του ΟΟΣΑ του 2023, για το λιανικό εμπόριο και τις επιχειρηματικές υπηρεσίες, πολλές από τις οποίες αφορούν νομοθετικά κατοχυρωμένα επαγγέλματα, οι κανονιστικοί περιορισμοί παραμένουν υψηλότεροι στη Γαλλία σε σύγκριση με άλλα κράτη μέλη. Ο επανασχεδιασμός των απαιτήσεων για την πρόσβαση σε δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών και για την άσκηση των εν λόγω δραστηριοτήτων θα τονώσει την καινοτομία, τον ανταγωνισμό και την επαγγελματική κινητικότητα, με θετικό συνολικό αντίκτυπο στην οικονομία ([22]). Η χαλάρωση των περιορισμών στο λιανικό εμπόριο —όπως οι απαιτήσεις καταχώρισης, οι άδειες και οι λειτουργικοί περιορισμοί, μεταξύ άλλων στις πωλήσεις— θα μπορούσε να συμβάλει στη βελτίωση των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων και να ωφελήσει τους καταναλωτές μέσω ανταγωνιστικών τιμών και ευρύτερης επιλογής προϊόντων.

Το συνολικό σύστημα χορήγησης αδειών και εγκρίσεων, αν και λιγότερο επαχθές από τον μέσο όρο της ΕΕ, θα μπορούσε να βελτιωθεί περαιτέρω με την υιοθέτηση βέλτιστων πρακτικών, συμπεριλαμβανομένων τακτικών επανεξετάσεων των αδειών και των εγκρίσεων για την αξιολόγηση της αναγκαιότητάς τους.

(28) Παρότι η Γαλλία έχει το υψηλότερο ποσοστό δημόσιας στήριξης για την Ε&Α των επιχειρήσεων ([23]) στην ΕΕ (υπερδιπλάσιο του μέσου όρου της ΕΕ τόσο για τη συνολική δημόσια στήριξη όσο και για τη συνιστώσα της που αφορά τα φορολογικά κίνητρα), η ένταση της Ε&Α των επιχειρήσεων της Γαλλίας είναι στάσιμη και παρέμεινε ελαφρώς χαμηλότερη από τον μέσο όρο της ΕΕ το 2023. Ειδικότερα, έχει θεσπιστεί μια δαπανηρή πίστωση φόρου για την έρευνα (7,9 δισ. EUR το 2024), αν και οι αξιολογήσεις αποκάλυψαν σημαντικές αδυναμίες ([24]). Ειδικότερα, η αξιολόγηση που διενεργήθηκε από την εθνική επιτροπή για την αξιολόγηση των πολιτικών καινοτομίας το 2021 έδειξε ότι το πρόγραμμα δεν είχε σημαντικές επιπτώσεις στις μεγαλύτερες επιχειρήσεις, παρά το γεγονός ότι το ήμισυ της στήριξης μεταφέρθηκε σε αυτές. Όπως συνέστησε η Γενική Επιθεώρηση Οικονομικών (Inspection Générale des Finances) τον Μάρτιο του 2024 ([25]), στον νόμο για τονπροϋπολογισμό του 2025, το πρόγραμμα πίστωσης φόρου για την έρευνα επικεντρώθηκε εκ νέου σε κάποιο βαθμό στις δαπάνες για Ε&Α, συγκεκριμένα εξαιρώντας τις δαπάνες που συνδέονται με την παρακολούθηση της τεχνολογίας και τη διανοητική ιδιοκτησία από τη βάση των επιλέξιμων δαπανών.

Επίσης, διακόπηκε ο διπλασιασμός της φορολογικής βάσης για την πρόσληψη μεταδιδακτορικών ερευνητών στο πλαίσιο του προγράμματος. Παρότι τα μέτρα αυτά αναμένεται να οδηγήσουν σε κάποια εξοικονόμηση ([26]) (που εκτιμάται σε 5 % των ετήσιων φορολογικών δαπανών αυτής της πίστωσης φόρου), δεν αναμένεται να αυξήσουν σημαντικά τα αποτελέσματα της Ε&Α των επιχειρήσεων, καθώς μεταβάλλουν οριακά μόνο το πεδίο εφαρμογής του προγράμματος. Η διάθεση μεγαλύτερου μεριδίου της ενίσχυσης σε καινοτόμες ΜΜΕ, επιχειρήσεις μεσαίας κεφαλαιοποίησης και νεοφυείς επιχειρήσεις και η διευκόλυνση της χρήσης του προγράμματος από αυτές ([27]) θα μπορούσαν να τονώσουν τις προσπάθειες για Ε&Α,

([17]) Έκτακτη έκθεση του Ευρωβαρόμετρου σχετικά με τη στάση των επιχειρήσεων απέναντι στη διαφθορά στην ΕΕ (Απρίλιος 2024).
([18]) Νόμος της 22ας Μαΐου 2019 για την ανάπτυξη και τον μετασχηματισμό των επιχειρήσεων (Pacte).
([19]) Νόμος της 7ης Δεκεμβρίου 2020 για την επιτάχυνση και την απλούστευση της δημόσιας δράσης (ASAP).
([20]) Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων, EIB Investment Survey 2024 (Έρευνα επενδύσεων 2024 της ΕΤΕπ). Για την ΕΕ υπολογίζεται ένας αριθμητικός μέσος όρος.
([21]) Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Δείκτης περιορισμού του λιανικού εμπορίου (επικαιροποίηση 2022), 2024.
([22]) Η επικείμενη αξιολόγηση από τη γαλλική αρχή ανταγωνισμού των μεταρρυθμίσεων που σχετίζονται με τους όρους εγκατάστασης και τις αμοιβές των νομοθετικά κατοχυρωμένων νομικών επαγγελμάτων αναμένεται το καλοκαίρι του 2025.
([23]) Η δημόσια στήριξη της Γαλλίας για την Ε&Α των επιχειρήσεων ανήλθε στο 0,45 % του ΑΕΠ το 2021, έναντι 0,2 % που ήταν ο μέσος όρος της ΕΕ. Το 2021 τα φορολογικά κίνητρα για την Ε&Α αντιστοιχούσαν σε διαφυγόντα έσοδα ύψους 0,28 % του ΑΕΠ στη Γαλλία, έναντι 0,1 % που ήταν ο μέσος όρος της ΕΕ. Το 2023 η ένταση της Ε&Α των επιχειρήσεων της Γαλλίας ανήλθε σε 1,44 % (στο ίδιο επίπεδο με το 2012), κάτω από τον μέσο όρο της ΕΕ (1,49 %).
([24]) ΟΟΣΑ (2020), «How effective are R&D tax incentives? New evidence from the OECD microBeRD project» (Πόσο αποτελεσματικά είναι τα φορολογικά κίνητρα για την Ε&Α; Νέα στοιχεία από το έργο microBeRD του ΟΟΣΑ), Διεύθυνση Επιστήμης, Τεχνολογίας και Καινοτομίας, Σημείωμα πολιτικής, ΟΟΣΑ, Παρίσι.
Conseil d'analyse économique (2022), Focus N°090-2022 «Renforcer l'impact du Crédit d'impôt recherche» Philippe Aghion, Nicolas Chanut et Xavier Jaravel. Γενική Επιθεώρηση Οικονομικών.
([25]) Επανεξέταση των δαπανών: στήριξη των επιχειρήσεων, Μάρτιος 2024, διατίθεται στη διεύθυνση https://www.igf.finances.gouv.fr/files/live/sites/igf/files/contributed/Rapports%20de%20mission/2024/2023-M-105-03%20Rapport%20Aides%20aux%20entreprises.pdf.
([26]) Η εξοικονόμηση εκτιμάται σε 5 %, Γενική έκθεση αριθ. 144 (2024-2025), τόμος II, φυλλάδιο 1, που κατατέθηκε στις 21 Νοεμβρίου 2024, διαθέσιμη στη διεύθυνση: Projet de loi de finances pour 2025: Les conditions générales de l'équilibre financier (article liminaire et première partie de la loi de finances) - Sénat).
([27]) Ο Lignau (DGE, 2024) ανέφερε ότι μεταξύ των νεοφυών επιχειρήσεων που δημιουργήθηκαν από το 2016, μόνο το 44 % επωφελήθηκε από το πρόγραμμα πίστωσης φόρου για την έρευνα την περίοδο 2017-2021, αν και το χρησιμοποίησαν περισσότερο από άλλα προγράμματα, όπως το καθεστώς για νέες καινοτόμες επιχειρήσεις ή η πίστωση φόρου για την καινοτομία.

δεδομένου ότι οι εν λόγω επιχειρήσεις αντιμετωπίζουν μεγαλύτερους οικονομικούς περιορισμούς. Άλλα υφιστάμενα μέτρα για τη στήριξη της καινοτομίας είναι, ιδίως, η πίστωση φόρου για την καινοτομία και το καθεστώς για νέες καινοτόμες επιχειρήσεις (Jeunes Entreprises Innovantes), το οποίο παρέχει κοινωνικά και φορολογικά οφέλη σε νεοφυείς επιχειρήσεις που πληρούν συγκεκριμένα κριτήρια έντασης E&A και κριτήρια ανάπτυξης. Στοχεύουν καλύτερα τις ΜΜΕ, αλλά διαθέτουν πολύ μικρότερο προϋπολογισμό (περίπου 332 εκατ. EUR για την πίστωση φόρου για την καινοτομία και 314 εκατ. EUR για τις φορολογικές και κοινωνικές δαπάνες προς όφελος των νέων καινοτόμων επιχειρήσεων ([28]) το 2024). Τα οφέλη που προκύπτουν από την πρόσβαση σε αυτά τα πιο στοχευμένα μέτρα μειώθηκαν περισσότερο σε σχέση με το μέγεθός τους απ' ό,τι η πίστωση φόρου για την έρευνα, σύμφωνα με τις τροποποιήσεις που εισήχθησαν με τον νόμο για τον προϋπολογισμό του 2025 και τον νόμο για τη χρηματοδότηση της κοινωνικής ασφάλισης για το 2025.

(29) Οι στενότεροι δεσμοί μεταξύ επιστήμης και επιχειρήσεων, ιδίως μέσω προγραμμάτων μεταφοράς γνώσης και τεχνολογίας, είναι καίριας σημασίας για τη δημιουργία καινοτομίας. Ωστόσο, η πολυπλοκότητα του οικοσυστήματος μεταφοράς τεχνολογίας και αξιοποίησης της έρευνας της Γαλλίας, όπως επισημαίνεται στην έκθεση αξιολόγησης του 2019 σχετικά με το πρόγραμμα «Επενδύσεις για το μέλλον», αποτελεί σημαντικό εμπόδιο. Η Γαλλία βρίσκεται αισθητά κάτω από τον μέσο όρο της ΕΕ όσον αφορά τη δημόσια E&A που χρηματοδοτείται από επιχειρήσεις, κατάσταση που δεν έχει βελτιωθεί από το 2019. Ο μεγάλος κατακερματισμός του οικοσυστήματος και οι ανεπαρκείς επιδόσεις βασικών παραγόντων, όπως οι εταιρείες επιτάχυνσης της μεταφοράς τεχνολογίας (Sociétés d'accélération du transfert de technologies, SATT), τα ινστιτούτα τεχνολογικής έρευνας (Instituts de Recherche Technologique) και τα πανεπιστημιακά νοσηλευτικά ιδρύματα (Instituts Hopitalo-Universitaires), αποτελούν τομείς που προκαλούν ανησυχία ([29]). Ωστόσο, από το 2019 δεν έχει πραγματοποιηθεί σημαντική μεταρρύθμιση του μοντέλου SATT. Πιο πρόσφατα, το 2023 δρομολογήθηκε η πρωτοβουλία για τους κόμβους πανεπιστημιακής καινοτομίας (pôles universitaires d'innovation) με σκοπό την ενίσχυση των τοπικών οικοσυστημάτων καινοτομίας, με βάση υφιστάμενους οργανισμούς και προγράμματα. Για να βελτιωθούν τα αποτελέσματα της καινοτομίας πρέπει να αυξηθεί η αποτελεσματικότητα του οικοσυστήματος μεταφοράς γνώσης και τεχνολογίας. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί μέσω της εστίασης σε συγκεκριμένα αποτελέσματα, όπως η σημαντική αύξηση των αιτήσεων διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, η προστασία της διανοητικής ιδιοκτησίας και η δημιουργία επιχειρήσεων. Η απλούστευση του οικοσυστήματος, για παράδειγμα με τον εξορθολογισμό των ρόλων των υφιστάμενων οντοτήτων ή την ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ τους, θα μπορούσε επίσης να αποφέρει καλύτερα αποτελέσματα.

(30) Παρότι η ενσωμάτωση των ψηφιακών τεχνολογιών αναμένεται να επιτρέψει στις εταιρείες να βελτιώσουν τα προϊόντα και τις υπηρεσίες τους και να τονώσουν την ανταγωνιστικότητα, οι γαλλικές ΜΜΕ εξακολουθούν να υστερούν όσον αφορά την ψηφιοποίηση, καθώς μόνο το 68,5 % από αυτές πέτυχαν βασικό επίπεδο ψηφιακής έντασης το 2024, ποσοστό που είναι χαμηλότερο από τον μέσο όρο της ΕΕ (72,9 %). Το χάσμα αυτό είναι επίσης σημαντικό υπό το πρίσμα του στόχου της ψηφιακής δεκαετίας της ΕΕ για 90 % έως το 2030. Για παράδειγμα, το ποσοστό των γαλλικών ΜΜΕ που πραγματοποιούν ηλεκτρονικές πωλήσεις είναι χαμηλότερο από τον μέσο όρο της ΕΕ (17,6 % και 23,1 %, αντίστοιχα), σε αντίθεση με το σημαντικά υψηλότερο ποσοστό Γάλλων καταναλωτών που αγοράζουν αγαθά ή υπηρεσίες μέσω διαδικτύου, σε όλες τις ηλικιακές ομάδες, σε σύγκριση με τον μέσο όρο της ΕΕ. Επιπλέον, η υιοθέτηση προηγμένων ψηφιακών τεχνολογιών, όπως η τεχνητή νοημοσύνη (ΤΝ) και οι υπηρεσίες υπολογιστικού νέφους μεταξύ των γαλλικών επιχειρήσεων, ιδίως των ΜΜΕ, υπολείπεται του μέσου όρου της ΕΕ. Ο στόχος της ΕΕ βάσει του οποίου το 75 % των εταιρειών πρέπει να χρησιμοποιούν υπηρεσίες υπολογιστικού νέφους, να διενεργούν ανάλυση μαζικών δεδομένων ή να χρησιμοποιούν ΤΝ φαίνεται σχεδόν ανέφικτος δεδομένων των σημερινών ποσοστών υιοθέτησης. Τον Σεπτέμβριο του 2018 η Γαλλία έθεσε σε εφαρμογή το σχέδιο ψηφιακού μετασχηματισμού το οποίο επικεντρωνόταν στη βιομηχανία και κάλυπτε μέτρα έως το 2023 ύψους 1,3 δισ. EUR, συμπεριλαμβανομένης επιδότησης για την υιοθέτηση νέων προηγμένων ψηφιακών τεχνολογιών από βιομηχανικές ΜΜΕ και εταιρείες μεσαίας κεφαλαιοποίησης που χρηματοδοτούνται στο πλαίσιο του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας της ΕΕ ([30]). Το 2018 η Γαλλία ενέκρινε την εθνική στρατηγική της για την ΤΝ. Παράλληλα, η France Num, η βασική δημόσια πρωτοβουλία για τον ψηφιακό μετασχηματισμό των ΜΜΕ, δημιουργήθηκε το 2018 και έκτοτε έχει ενισχυθεί. Παρέχει διαγνωστικά μέσα και κατάρτιση και περιλαμβάνει ένα δίκτυο εταίρων που επιθυμούν να στηρίξουν τις επιχειρήσεις στις προσπάθειές τους για ψηφιοποίηση.

Ωστόσο, ο ρόλος της ως απλού διαμεσολαβητή —που συνδέει τις επιχειρήσεις με παρόχους ψηφιακών λύσεων και λειτουργεί ως κέντρο τεκμηρίωσης— περιορίζει την ικανότητά της να επηρεάσει άμεσα την ψηφιοποίηση των ΜΜΕ. Επιπλέον, η ύπαρξη περισσότερων από 100 διαφορετικών εδαφικών χρηματοδοτικών ενισχύσεων με διαφορετικά κριτήρια επιλεξιμότητας και η πληθώρα των αρμόδιων αρχών περιπλέκουν το τοπίο για τις ΜΜΕ που αναζητούν στήριξη ([31]). Είναι σκόπιμο να βελτιωθεί περαιτέρω η αποτελεσματικότητα της δημόσιας στήριξης για την ψηφιοποίηση. Θα ήταν επωφελές να εξορθολογιστούν τα διαθέσιμα καθεστώτα στήριξης και να ευθυγραμμιστεί καλύτερα το είδος της στήριξης με τις επιχειρηματικές ανάγκες, καθώς και να δοθεί, παράλληλα, προτεραιότητα σε τεχνολογίες που είναι πιθανότερο να τονώσουν

([28]) Φορολογικό νομοσχέδιο του 2024: Νομοθετικές εκθέσεις για την έρευνα και την τριτοβάθμια εκπαίδευση. Γενική έκθεση αριθ. 128 (2023-2024), τόμος III, παράρτημα 24, που κατατέθηκε στις 23 Νοεμβρίου 2023, διαθέσιμη στη διεύθυνση: Projet de loi de finances pour 2024: Recherche et enseignement supérieur - Sénat.
Βλ. επίσης «Κατάσταση της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, της έρευνας και της καινοτομίας στη Γαλλία το 2024», αριθ. 17, Ιούνιος 2024, θέμα αριθ. 23, διατίθεται στη διεύθυνση: Les jeunes entreprises innovantes - état de l'Enseignement supérieur, de la Recherche et de l'Innovation en France nº17.

([29]) Επιτροπή παρακολούθησης των επενδύσεων για το μέλλον. Αξιολόγηση του πρώτου κύματος του προγράμματος μελλοντικών επενδύσεων (PIA, 2009-2019), Νοέμβριος 2019, διατίθεται στη διεύθυνση: *Le PIA, un outil à préserver, une ambition à refonder.*

([30]) Direction Générale des Entreprises (2024). La numérisation des entreprises industrielles en France: un soutien à la demande et à l'offre de solutions technologiques. Les Thémas de la DGE nº24. Νοέμβριος, σ. 8.

([31]) Γερουσία, έκτακτη σύνοδος 2018-2019, «Ενημερωτική έκθεση για λογαριασμό της αντιπροσωπείας επιχειρήσεων σχετικά με τη στήριξη της ψηφιακής μετάβασης των ΜΜΕ: πώς μπορεί η Γαλλία να καλύψει την υστέρησή της;» της κ. Pascale Gruny (γερουσιαστής), διατίθεται στη διεύθυνση: Projet de loi de finances pour 2021: Économie - Sénat.

την αύξηση της παραγωγικότητας ([32]), όπως η ΤΝ. Επιπλέον, η καθιέρωση ποιοτικής αξιολόγησης για τους παρόχους ψηφιακών λύσεων που περιλαμβάνονται στο δίκτυο France Num, ενδεχομένως με βάση τα σχόλια των χρηστών, θα μπορούσε να βοηθήσει τις ΜΜΕ να λαμβάνουν τεκμηριωμένες αποφάσεις.

(31) Το μείγμα ηλεκτρικής ενέργειας της Γαλλίας εξακολουθεί να είναι σε μεγάλο βαθμό απαλλαγμένο από ανθρακούχες εκπομπές χάρη στην παραγωγή πυρηνικής ενέργειας. Εκτός από την περίοδο COVID-19 —κατά τη διάρκεια της οποίας οι εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου μειώθηκαν τεχνητά— η Γαλλία μείωνε σταθερά τις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου σε ακαθάριστες όρους κατά περισσότερο από 3 % ετησίως από το 2019. Αυτή η πτωτική τάση επέτρεψε στη χώρα να τηρήσει τον δεύτερο προϋπολογισμό άνθρακα (2019-2023), όπως ορίζεται στη δεύτερη εθνική στρατηγική χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, η οποία αποσκοπεί στην επίτευξη μείωσης κατά 40 % έως το 2030 (σε σύγκριση με το 1990). Μεταξύ του 2022 και του 2023 η Γαλλία επιτάχυνε μάλιστα τις προσπάθειές της για απανθρακοποίηση, επιτυγχάνοντας μείωση των ακαθάριστων εκπομπών κατά 5,8 %. Ωστόσο, η δυναμική αυτή επιβραδύνθηκε σημαντικά το 2024: σύμφωνα με εκτιμήσεις του Citepa ([33]), οι εκπομπές μειώθηκαν κατά 1,8 %, φθάνοντας τα 366 εκατ. τόνους ισοδυνάμου CO2, πολύ κάτω από την ετήσια μείωση που απαιτείται για την επίτευξη των κλιματικών φιλοδοξιών της. Για να παραμείνει ευθυγραμμισμένη με τον επόμενο προϋπολογισμό άνθρακα (2024-2028) στο πλαίσιο της τρίτης στρατηγικής χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών (SNBC-3), η οποία στηρίζει τον στόχο της Γαλλίας για μείωση κατά το ήμισυ των ακαθάριστων εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου έως το 2030, η Γαλλία πρέπει να μειώνει τις εκπομπές της κατά 5 % ετησίως έως το 2030.

Ενώ ο τομέας της ενέργειας και η βιομηχανία διατηρούν την πορεία μείωσης των εκπομπών τους, οι τομείς των μεταφορών και των κτιρίων απαιτούν πρόσθετες προσπάθειες για την τήρηση του τρίτου προϋπολογισμού άνθρακα στο πλαίσιο τόσο της SNBC-3. Οι μεταφορές παραμένουν η κύρια πηγή εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου ([34]) στη Γαλλία και είναι ο μόνος τομέας του οποίου οι εκπομπές αυξήθηκαν μεταξύ 1990 και 2023. Το 2024, σύμφωνα με τις πλέον πρόσφατες εκτιμήσεις του Citepa, οι εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου από τον τομέα των μεταφορών μειώθηκαν κατά λιγότερο από 1 % σε σύγκριση με το 2023. Η επιτάχυνση της απανθρακοποίησης των οδικών μεταφορών, ειδικότερα, οι οποίες αντιπροσωπεύουν πολύ σημαντικό μερίδιο των συνολικών εκπομπών από τις μεταφορές ([35]), είναι απαραίτητη για την επίτευξη των στόχων μείωσης των εκπομπών, τόσο για τις επιβατικές όσο και για τις εμπορευματικές μεταφορές. Απαιτούνται επαρκή κίνητρα και καθεστώτα στήριξης, σε συνδυασμό με την ανάπτυξη των αναγκαίων υποδομών, ώστε το μερίδιο των οχημάτων μηδενικών εκπομπών να συνεχίσει να αυξάνεται με ταχείς ρυθμούς, με ιδιαίτερη έμφαση στους ευάλωτους χρήστες των μεταφορών ([36]) και στα βαρέα επαγγελματικά οχήματα. Οι εμπορευματικές μεταφορές στη Γαλλία παραμένουν σε μεγάλο βαθμό οδικές (85 %), με τις σιδηροδρομικές και τις εσωτερικές πλωτές μεταφορές να αντιπροσωπεύουν μόνο το 10 % και το 2 % αντίστοιχα, κάτω από τους μέσους όρους της ΕΕ ([37]). Για τη στήριξη της στροφής από τις οδικές στις σιδηροδρομικές και τις εσωτερικές πλωτές μεταφορές, η Γαλλία πρέπει να ολοκληρώσει το διευρωπαϊκό δίκτυο μεταφορών (ΔΕΔ-Μ) ώστε να αυξηθεί η χωρητικότητα και η πυκνότητα του δικτύου. Η επιτάχυνση της ανάπτυξης του Ευρωπαϊκού Συστήματος Διαχείρισης της Σιδηροδρομικής Κυκλοφορίας, το οποίο επί του παρόντος λειτουργεί μόλις στο 10 % του κεντρικού δικτύου του ΔΕΔ-Μ ([38]), θα βελτιώσει επίσης τη διαλειτουργικότητα, την αποδοτικότητα και την ασφάλεια του σιδηροδρομικού συστήματος της ΕΕ. Οι εσωτερικές πλωτές οδοί προσφέρουν επίσης υψηλό δυναμικό απανθρακοποίησης και θα μπορούσαν να αξιοποιηθούν περαιτέρω με τη βελτίωση της διαλειτουργικότητας των υπηρεσιών πληροφοριών εσωτερικής ναυσιπλοΐας, της διαθεσιμότητας δεδομένων και της πυκνότητας τερματικών σταθμών.

(32) Η τελική κατανάλωση ενέργειας του οικιστικού τομέα παραμένει στάσιμη από το 2015 και οι εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου των οικιστικών και τριτογενών κτιρίων μειώθηκαν κατά 1,1 % μόνο το 2024 σε σύγκριση με το 2023, σύμφωνα με τις πλέον πρόσφατες εκτιμήσεις (του Citepa). Η Γαλλία καταγράφει καθυστερήσεις στον ρυθμό ενεργειακής ανακαίνισης των κτιρίων και στην αντικατάσταση των λεβήτων πετρελαίου και φυσικού αερίου με καθαρότερες λύσεις, όπως οι αντλίες θερμότητας, σε σύγκριση με τα εθνικά σχέδια ([39]). Η Γαλλία πρέπει να εντείνει τις προσπάθειές της για τη γεφύρωση του χάσματος ώστε να συμβάλει ουσιαστικά στον στόχο μείωσης της κατανάλωσης ενέργειας των κτιρίων για το 2030, σύμφωνα με την SNBC-3. Για τη στήριξη της ζήτησης για ενεργειακές ανακαινίσεις, θα ήταν επωφελές τόσο να εξορθολογιστούν τα εθνικά συστήματα όσο και να σταθεροποιηθεί η χρηματοδότησή τους, μεταξύ άλλων με τη μόχλευση ιδιωτικής χρηματοδότησης, με ιδιαίτερη προσοχή στα πλέον ευάλωτα νοικοκυριά και στις ριζικές ανακαινίσεις.

([32]) Rapport CNP (2025) | Un monde en mutation – Productivité, compétitivité et transition numérique, σ. 188.

([33]) Ο Citepa (Centre Interprofessionnel Technique d'Études de la Pollution Atmosphérique) είναι ο γαλλικός οργανισμός που είναι επιφορτισμένος με την εκπόνηση των εθνικών απογραφών αερίων του θερμοκηπίου και ατμοσφαιρικής ρύπανσης που υποβάλλονται στον ΟΗΕ και στην ΕΕ.

([34]) Αντιπροσωπεύουν το 34 % των συνολικών εκπομπών (εξαιρουμένων των διεθνών δεξαμενών καυσίμων, όπως η διεθνής αεροπορία και η ναυτιλία).

([35]) Το 2023 αντιστοιχούσαν στο 94 % των εκπομπών του τομέα των μεταφορών, εξαιρουμένων των διεθνών δεξαμενών καυσίμων, όπως η διεθνής αεροπορία και η ναυτιλία (Livre | Chiffres clés du climat 2024, σ. 56).

([36]) Όπως ορίζονται στον κανονισμό (ΕΕ) 2023/955 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 10ης Μαΐου 2023, για τη σύσταση Κοινωνικού Ταμείου για το Κλίμα και για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1060, δηλαδή οι χρήστες των μεταφορών που δαπανούν μεγαλύτερο μέρος του εισοδήματός τους για ενέργεια και μεταφορές, οι οποίοι, σε ορισμένες περιφέρειες, δεν έχουν πρόσβαση σε εναλλακτικές, οικονομικά προσιτές λύσεις κινητικότητας και μεταφορών και ενδέχεται να μην έχουν την οικονομική δυνατότητα να επενδύσουν στη μείωση της κατανάλωσης ορυκτών καυσίμων.

([37]) Στην ΕΕ, οι εμπορευματικές σιδηροδρομικές μεταφορές αντιπροσώπευαν το 16,6 % και οι εσωτερικές πλωτές μεταφορές το 4,9 % το 2022.

([38]) Σε αντίθεση, για παράδειγμα, με το Βέλγιο (79 %) και την Ισπανία (27 %).

([39]) Όπως επισήμανε η Γενική Γραμματεία Οικολογικού Σχεδιασμού (SGPE) τον Δεκέμβριο του 2024 (Les Rencontres avec les partenaires du SGPE, Δεκέμβριος 2024, σ. 11).

(33) Το 2023 η Γαλλία εξακολουθούσε να υπολείπεται του δεσμευτικού στόχου της για το 2020 όσον αφορά την ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές ([40]). Στο πλαίσιο του μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού-διαρθρωτικού σχεδίου της και για να στηρίξει την παράταση της περιόδου δημοσιονομικής προσαρμογής, η Γαλλία δεσμεύτηκε να εφαρμόσει μεταρρύθμιση για την αντιμετώπιση αυτής της πρόκλησης. Ωστόσο, οι σχετικές δεσμεύσεις δεν θα την αντιμετωπίσουν πλήρως. Ειδικότερα, ενώ προηγουμένως η Γαλλία είχε θέσει στόχο για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας για το 2030 στον νόμο για την ενέργεια και το κλίμα του 2019, δεν διαθέτει πλέον σταθερή επικαιροποιημένη δέσμευση για συμμόρφωσή της με τους τρέχοντες στόχους της ΕΕ για το 2030. Σε συνδυασμό με τις καθυστερήσεις στην εφαρμογή των νέων κανόνων χορήγησης αδειών, η κατάσταση αυτή δημιουργεί αβεβαιότητα για τους επενδυτές. Αντιθέτως, η παροχή αυτής της βεβαιότητας θα προσέλκυε νέες επενδύσεις, θα παρείχε κίνητρα για τη δημιουργία τοπικών θέσεων εργασίας και θα τόνωνε την παραγωγή πράσινης τεχνολογίας, κάτι που θα συνέβαλε στη διαμόρφωση μιας ακμάζουσας γαλλικής αγοράς. Η Γαλλία πρέπει να επιταχύνει τη διαδικασία αδειοδότησης και να εκδώσει διάφορες εκτελεστικές πράξεις στο πλαίσιο του γαλλικού νόμου για την επιτάχυνση της χρήσης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές. Η διαδικασία καθορισμού των «περιοχών επιτάχυνσης των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας» είναι αργή: περίπου δύο έτη μετά την έγκρισή της (έως τον Ιούλιο του 2024), μόνο το 34 % των δήμων είχαν καθορίσει «περιοχές επιτάχυνσης των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας». Η εξασφάλιση επαρκούς στελέχωσης των αρμόδιων διοικητικών αρχών θα μπορούσε να επιταχύνει τη διαδικασία αυτή. Επιπλέον, εξακολουθεί να υπάρχει ανάγκη για σαφείς και συντομότερες προθεσμίες για έργα εκτός των «περιοχών επιτάχυνσης των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας», καθώς και για τη δημιουργία υπηρεσιών μίας στάσης για την αδειοδότηση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας.

(34) Η αυξανόμενη περικοπή των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και η εμφάνιση αρνητικών τιμών το 2023 και το 2024 καταδεικνύουν τους περιορισμούς στα δίκτυα ηλεκτρικής ενέργειας και την αυξημένη ανάγκη για ευελιξία από την πλευρά της ζήτησης και αποθήκευση ([41]), συμπεριλαμβανομένης της αποθήκευσης θερμότητας. Απαιτείται περαιτέρω ανάπτυξη τέτοιων λύσεων ευελιξίας για την ενσωμάτωση αυξημένων όγκων ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές στο δίκτυο και τη διασφάλιση της ασφάλειας του ενεργειακού εφοδιασμού. Οι διαχειριστές συστημάτων ηλεκτρικής ενέργειας RTE και Enedis ανακοίνωσαν πρόσφατα σημαντικά επενδυτικά σχέδια για την ανάπτυξη του δικτύου τα επόμενα 15 έτη ([42]). Ωστόσο, το σχέδιο της RTE βρίσκεται ακόμη στο στάδιο της διαβούλευσης. Τα τελευταία έτη η Γαλλία έχει αναθέσει έργα διασύνδεσης με την Ιταλία (Savoie-Piedmont), ενώ προγραμματίζονται περισσότερα για τα επόμενα έτη, όπως το έργο Celtic Interconnector και το έργο για τον Βισκαϊκό Κόλπο. Η έγκαιρη οριστικοποίηση και υλοποίηση των εν λόγω επενδυτικών σχεδίων θα διευκολύνει τις επενδύσεις σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και θα επιταχύνει την απανθρακοποίηση. Είναι επίσης ζωτικής σημασίας ο μακροπρόθεσμος σχεδιασμός να λαμβάνει υπόψη τις διασυνδέσεις με τις γειτονικές χώρες, ιδίως με την Ιβηρική Χερσόνησο, για την ενίσχυση της ολοκλήρωσης της αγοράς της ΕΕ. Το επίπεδο διασυνοριακής διασύνδεσης ηλεκτρικής ενέργειας της Γαλλίας ήταν το 2024 χαμηλότερο από τον στόχο της ΕΕ για 15 % ([43]) για το 2030.

(35) Παρότι το ποσοστό των εταιρειών που ανέφεραν δυσκολίες πρόσληψης μειώθηκε το 2024 και το πρώτο τρίμηνο του 2025 με την επιβράδυνση της οικονομίας, το ανεπαρκές προφίλ υποψηφίων παραμένει ένα από τα δύο κυριότερα εμπόδια στις προσλήψεις, σε συνδυασμό με τις ελλείψεις εργατικού δυναμικού, σύμφωνα με πρόσφατη έρευνα, ιδίως σε βασικούς τομείς όπως η αυτοκινητοβιομηχανία, οι κατασκευές και η περίθαλψη ([44]). Η Γαλλία έχει επενδύσει σημαντικά στην αναβάθμιση των δεξιοτήτων και την επανειδίκευση των εργαζομένων, με τη στήριξη του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, με αποτέλεσμα ελαφρά αύξηση του αριθμού των ενηλίκων που συμμετέχουν σε κατάρτιση (49,2 % το 2022, έναντι 48,4 % το 2016). Ωστόσο, τα προγράμματα αυτά δεν ήταν πάντα επιτυχή όσον αφορά την αύξηση της συμμετοχής ατόμων χαμηλής ειδίκευσης και εργαζομένων μεγαλύτερης ηλικίας. Τα προγράμματα αυτά είχαν επίσης περιορισμένο αντίκτυπο στη συμμετοχή σε κατάρτιση για τομείς προτεραιότητας (ΤΠΕ, υγεία, κατασκευές, πράσινη μετάβαση). Η αξιολόγηση προηγούμενων και πρόσφατων επενδύσεων, όπως το επενδυτικό σχέδιο για τις δεξιότητες (plan d'investissement dans les compétences), επισημαίνει ότι μόνο το 25 % της παρεχόμενης κατάρτισης αφορά τομέα προτεραιότητας και το 20 % της παρεχόμενης κατάρτισης αφορά επαγγέλματα που πλήττονται από ελλείψεις δεξιοτήτων. Επίσης, μόνο το 25 % περίπου των ενηλίκων με χαμηλά προσόντα συμμετείχε σε δράση μάθησης το 2022.

(36) Παρά τις υψηλές δημόσιες δαπάνες για την εκπαίδευση, το γαλλικό εκπαιδευτικό σύστημα κατέγραψε πρόσφατα αξιοσημείωτη μείωση των επιδόσεων, η οποία χαρακτηρίστηκε περαιτέρω από τον σημαντικό αντίκτυπο του κοινωνικοοικονομικού υπόβαθρου των μαθητών. Οι Γάλλοι μαθητές στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση έχουν χαμηλές επιδόσεις στα μαθηματικά και τις θετικές επιστήμες σε σύγκριση με τους συνομηλίκους τους στην ΕΕ ([45]), ενώ το ποσοστό των μαθητών ηλικίας 15 ετών με χαμηλές επιδόσεις έχει αυξηθεί σημαντικά από το 2018 στα μαθηματικά, την ανάγνωση και τις θετικές επιστήμες ([46]), το δε ποσοστό των μαθητών με υψηλές επιδόσεις μειώθηκε. Επίσης, το κοινωνικοοικονομικό χάσμα στη Γαλλία είναι από τα μεγαλύτερα στην ΕΕ. Η βελτίωση των επιδόσεων των μαθητών σε βασικές δεξιότητες είναι ζωτικής σημασίας, ξεκινώντας από νεαρή ηλικία. Παρότι οι πρώτες αξιολογήσεις δείχνουν ότι η μείωση κατά το ήμισυ των τάξεων σε «εκπαιδευτικούς τομείς προτεραιότητας» είχε θετικό αντίκτυπο στα εκπαιδευτικά αποτελέσματα των μαθητών, το 70 % των μειονεκτούντων μαθητών φοιτούν σε σχολεία που βρίσκονται εκτός των περιοχών προτεραιότητας και, ως εκ τούτου, δεν είναι επιλέξιμα για στήριξη. Η διάθεση πρόσθετων πόρων με πιο σταδιακό τρόπο και η προώθηση της συνεργασίας μεταξύ των μειονεκτούντων σχολείων και των τοπικών φορέων θα μπορούσε να είναι

([40]) Το 2023, με το μερίδιο της ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές στην ακαθάριστη τελική κατανάλωση ενέργειας να ανέρχεται σε 22,3 %, η Γαλλία εξακολουθούσε να υπολείπεται του δεσμευτικού στόχου που τέθηκε το 2020 για την ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές (23 %).
([41]) Bilan électrique 2024 | RTE.
([42]) RTE présente les grandes orientations de sa stratégie de transformation du réseau de transport d'électricité à l'horizon 2040 | RTE.
([43]) Ορίζεται ως η δυναμικότητα εισαγωγής έναντι της εγκατεστημένης δυναμικότητας παραγωγής σε ένα κράτος μέλος.
([44]) France Travail - Enquête besoin en main-d'œuvre 2025.
([45]) Τάσεις στη Διεθνή Μελέτη Μαθηματικών και Επιστημών (TIMSS), έρευνα του 2023.
([46]) Σύμφωνα με την έρευνα του Προγράμματος Διεθνούς Αξιολόγησης Μαθητών (PISA) του 2022, το 28,8 % των μαθητών ηλικίας 15 ετών παρουσίασε χαμηλές επιδόσεις στα μαθηματικά στη Γαλλία έναντι 29,5 % στην ΕΕ, το 26,9 % παρουσίασε χαμηλές επιδόσεις στην ανάγνωση έναντι 26,2 % στην ΕΕ και το 23,8 % παρουσίασε χαμηλές επιδόσεις στις θετικές επιστήμες έναντι 24,2 % στην ΕΕ.

επωφελής για την αντιμετώπιση των αναγκών των μαθητών με χαμηλές επιδόσεις ή των μειονεκτούντων μαθητών. Το 2023 το Υπουργείο Παιδείας έλαβε μέτρα για την προώθηση ενός καλύτερου κοινωνικού μείγματος στα δημόσια και ιδιωτικά σχολεία και εισήγαγε μια εβδομαδιαία ώρα διαφοροποιημένης διδασκαλίας στα γαλλικά και στα μαθηματικά για όλους τους μαθητές. Ωστόσο, οι συχνές αλλαγές πολιτικής είχαν ως αποτέλεσμα ανεπαρκή χρόνο για εφαρμογή και αξιολόγηση, καθώς και περιορισμένη συμμετοχή από την εκπαιδευτική κοινότητα. Η καλύτερη χρήση των υφιστάμενων δεδομένων και αξιολογήσεων, η καλύτερη συνεργασία με την εκπαιδευτική κοινότητα και ο σεβασμός της παιδαγωγικής αυτονομίας των σχολείων και των εκπαιδευτικών θα μπορούσαν να συμβάλουν στον σχεδιασμό μιας αποτελεσματικότερης στρατηγικής για τις βασικές δεξιότητες.

(37) Μολονότι οι εκπαιδευτικοί επωφελήθηκαν από αύξηση των αποδοχών το 2023, και είναι πολύ νωρίς να αξιολογηθεί ο αντίκτυπός της, εξακολουθούν να υπάρχουν ανησυχίες σχετικά με την ελκυστικότητα του επαγγέλματος και οι ελλείψεις εκπαιδευτικών επηρεάζουν τα εκπαιδευτικά αποτελέσματα. Όλο και λιγότεροι υποψήφιοι συμμετέχουν στις ανταγωνιστικές εξετάσεις πρόσληψης σε σχέση με τον αριθμό των κενών θέσεων, γεγονός που καθιστά τις εξετάσεις αυτές λιγότερο επιλεκτικές, ιδίως στα μαθηματικά και για τους εκπαιδευτικούς πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης σε ορισμένες περιφερειακές διευθύνσεις εκπαίδευσης ([47]). Διάφοροι παράγοντες μπορούν να εξηγήσουν τη φθίνουσα ελκυστικότητα του επαγγέλματος. Το 2022 το 63 % των φοιτητών μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης ανέφεραν τις συνθήκες εργασίας, συμπεριλαμβανομένου του μεγέθους της τάξης (μεταξύ των μεγαλύτερων στην ΕΕ), τον φόρτο εργασίας, τους κανόνες κινητικότητας και τον μισθό ως λόγους για τους οποίους δεν επιθυμούσαν να γίνουν εκπαιδευτικοί ([48]). Επιπλέον, η αύξηση της εξάρτησης από έκτακτους εκπαιδευτικούς με χαμηλότερα επίπεδα προσόντων και πείρας και πιο περιορισμένη πρόσβαση σε κατάρτιση από ό,τι οι μόνιμοι εκπαιδευτικοί θα μπορούσε να επηρεάσει την ποιότητα της διδασκαλίας. Έχουν ληφθεί μέτρα για τη βελτίωση των συνθηκών διδασκαλίας, συμπεριλαμβανομένης της ενίσχυσης της κατάρτισης στα γαλλικά και στα μαθηματικά για τους εκπαιδευτικούς της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης. Ωστόσο, υπάρχει περιθώριο περαιτέρω επέκτασης των μέτρων αυτών, ιδίως μέσω της μείωσης του μεγέθους των τάξεων, με την αξιοποίηση της μείωσης του αριθμού των παιδιών, και μέσω της καλύτερης ευθυγράμμισης της αρχικής και της συνεχούς κατάρτισης με τις μεταβαλλόμενες ανάγκες όλων των μαθητών ([49]) και την παροχή μεγαλύτερης αυτονομίας στους εκπαιδευτικούς και τα σχολεία ([50]). Ειδικότερα, το Ελεγκτικό Συνέδριο προειδοποιεί ότι, στην πράξη, οι διευθυντές έχουν περιορισμένο πεδίο προσαρμογής στις ανάγκες των μαθητών και στις τοπικές συνθήκες ([51]). Η διαβούλευση με τους εκπαιδευτικούς και την ευρύτερη εκπαιδευτική κοινότητα σχετικά με τα τρέχοντα σχέδια για τη μεταρρύθμιση της αρχικής εκπαίδευσης θα μπορούσε επίσης να αυξήσει το αίσθημα συμμετοχής και την ελκυστικότητα.

(38) Τα παιδιά στη Γαλλία αντιμετωπίζουν υψηλότερο κίνδυνο φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού σε σύγκριση με τον υπόλοιπο πληθυσμό (26,2 % έναντι 19 % το 2024) και με άλλες χώρες της ΕΕ (26,2 % έναντι 24,2 % το 2024). Ο κίνδυνος παιδικής φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού έχει επίσης αυξηθεί σημαντικά τα τελευταία χρόνια ([52]), παρότι επήλθε βελτίωση το 2023 και το 2024, και το ποσοστό των παιδιών από τη Γαλλία που ζουν σε νοικοκυριά ανέργων ανήλθε σε 9 % το 2024, ένα από τα υψηλότερα ποσοστά στην ΕΕ. Οι μονογονεϊκές οικογένειες, που συχνά έχουν ως επικεφαλής μόνες μητέρες, αντιμετωπίζουν σημαντικές και ειδικές προκλήσεις όσον αφορά την εύρεση εργασίας ([53]), ενώ μεταξύ εκείνων που εργάζονται μία στις πέντε αντιμετώπιζε κίνδυνο φτώχειας το 2024. Ένα από τα κύρια εμπόδια που αντιμετωπίζουν είναι η πρόσβαση στην προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα. Η Γαλλία παρουσιάζει ένα από τα μεγαλύτερα χάσματα όσον αφορά την πρόσβαση στην παιδική φροντίδα μεταξύ των προνομιούχων και των μειονεκτούντων παιδιών στην ΕΕ (41,6 εκατοστιαίες μονάδες έναντι 15,8 εκατοστιαίων μονάδων). Το 2024, το 72,6 % των παιδιών (0-3 ετών) που ζούσαν σε νοικοκυριά που αντιμετώπιζαν κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού δεν επωφελήθηκαν από επίσημες υπηρεσίες παιδικής φροντίδας. Παρότι το συνολικό ποσοστό των παιδιών που έχουν πρόσβαση σε παιδική φροντίδα είναι σχετικά υψηλό στη Γαλλία, η διαθεσιμότητα και το κόστος διαφέρουν σημαντικά ανά την επικράτεια της Γαλλίας ([54]). Επιπλέον, οι οικογένειες που εργάζονται με μη κανονικό ωράριο εργασίας ή είναι άνεργες δυσκολεύονται να βρουν κατάλληλη παιδική φροντίδα ([55]), γεγονός που εμποδίζει τις προσπάθειές τους για αναζήτηση εργασίας και κατάρτιση. Η αντιμετώπιση συγκεκριμένων εμποδίων στην εργασία και η βελτίωση της πρόσβασης στην προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα θα βοηθήσουν τους γονείς να λαμβάνουν κατάρτιση, κάτι που θα τους παράσχει καλύτερες ευκαιρίες απασχόλησης, και θα βελτιώσουν τα εκπαιδευτικά αποτελέσματα των παιδιών βραχυπρόθεσμα έως μακροπρόθεσμα, με ισχυρότερο αντίκτυπο στα μειονεκτούντα παιδιά ([56]).

([47]) France Stratégie, 2024, Εργασία στον δημόσιο τομέα: Η πρόκληση της ελκυστικότητας.
([48]) Cour de Comptes, Devenir enseignant: la formation initiale et le recrutement des enseignants des premier et second degrés, Rapport public thématique, 2023.
([49]) Education: comment mieux orienter la dépense publique, Conseil d'analyse économique, 2025, διατίθεται στη διεύθυνση: Éducation: comment mieux orienter la dépense publique.
([50]) Lastra-Anadón, C. και Mukherjee, S. (2019), «Cross-country evidence on the impact of decentralisation and school autonomy on educational performance» (Διακρατικά στοιχεία σχετικά με τον αντίκτυπο της αποκέντρωσης και της αυτονομίας των σχολείων στις εκπαιδευτικές επιδόσεις), Έγγραφα εργασίας του ΟΟΣΑ σχετικά με τον δημοσιονομικό φεντεραλισμό, αριθ. 26, Εκδόσεις ΟΟΣΑ, Παρίσι, https://doi.org/10.1787/c3d9b314-en.
([51]) Cour des comptes, Mobiliser la communauté éducative autour du projet d'établissement, Rapport-public thématique, 2023.
([52]) Στη μητροπολιτική Γαλλία (για την οποία διαθέτουμε συγκρίσιμες χρονοσειρές), το ποσοστό των παιδιών που διατρέχουν κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού αυξήθηκε από 24,1 % το 2019 σε 25,7 % το 2023.
([53]) Sénat (2024). Familles monoparentales: pour un changement des représentations sociétales.
([54]) CNAF-ONAPE, L'accueil des jeunes enfants – Édition 2024.
([55]) Cour des Comptes, La politique d'accueil du jeune enfant, Δεκέμβριος 2024.
([56]) ΟΟΣΑ (2025), Reducing Inequalities by Investing in Early Childhood Education and Care, Starting Strong (Μείωση των ανισοτήτων μέσω επενδύσεων στην προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα, Ισχυρό ξεκίνημα), Εκδόσεις ΟΟΣΑ, Παρίσι, https://doi.org/10.1787/b78f8b25-en.

(39) Δεδομένης της στενής διασύνδεσης των οικονομιών των κρατών μελών της ζώνης του ευρώ και της συλλογικής συνεισφοράς τους στη λειτουργία της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης, το 2025 το Συμβούλιο συνέστησε στα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ να λάβουν μέτρα, μεταξύ άλλων μέσω των οικείων σχεδίων ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, για να εφαρμόσουν τη σύσταση σχετικά με την οικονομική πολιτική της ζώνης του ευρώ 2025. Όσον αφορά τη Γαλλία, οι συστάσεις 2, 3, 4 και 5 συμβάλλουν στην υλοποίηση της πρώτης σύστασης για τη ζώνη του ευρώ σχετικά με την ανταγωνιστικότητα, ενώ οι συστάσεις 4 και 5 συμβάλλουν στην υλοποίηση της δεύτερης σύστασης για τη ζώνη του ευρώ σχετικά με την ανθεκτικότητα, και η σύσταση 1 συμβάλλει στην υλοποίηση της τρίτης σύστασης για τη ζώνη του ευρώ σχετικά με τη μακροοικονομική και χρηματοπιστωτική σταθερότητα που διατυπώνονται στη σύσταση του 2025.

ΣΥΝΙΣΤΑ στη Γαλλία να λάβει μέτρα το 2025 και το 2026 προκειμένου:

1. Να ενισχυθούν οι συνολικές δαπάνες για την άμυνα και την ασφάλεια και η ετοιμότητα, παράλληλα δε να διασφαλιστεί η βιωσιμότητα του χρέους σύμφωνα με τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 6ης Μαρτίου 2025. Να τηρήσει τους μέγιστους ρυθμούς αύξησης των καθαρών δαπανών που συνέστησε το Συμβούλιο στις 21 Ιανουαρίου 2025, προκειμένου να τερματιστεί η κατάσταση υπερβολικού ελλείμματος. Να εφαρμόσει τη δέσμη μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων στις οποίες βασίστηκε η παράταση της περιόδου προσαρμογής, όπως συνέστησε το Συμβούλιο στις 21 Ιανουαρίου 2025.

2. Λαμβανομένων υπόψη των ισχυουσών προθεσμιών για την έγκαιρη ολοκλήρωση των μεταρρυθμίσεων και των επενδύσεων βάσει του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241, να διασφαλίσει την αποτελεσματική υλοποίηση του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, συμπεριλαμβανομένου του κεφαλαίου για το REPowerEU. Να επιταχύνει την εφαρμογή των προγραμμάτων της πολιτικής συνοχής (ΕΤΠΑ, ΤΔΜ, ΕΚΤ+), αξιοποιώντας, ανάλογα με την περίπτωση, τις ευκαιρίες που προσφέρει η ενδιάμεση επανεξέταση. Να αξιοποιηθούν με βέλτιστο τρόπο τα μέσα της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων των ευκαιριών που παρέχονται από το πρόγραμμα InvestEU και την πλατφόρμα «Στρατηγικές Τεχνολογίες για την Ευρώπη», με σκοπό τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας.

3. Να απλουστεύσει περαιτέρω τις κανονιστικές ρυθμίσεις, να μειώσει τον διοικητικό φόρτο και τους κανονιστικούς περιορισμούς για τις επιχειρήσεις, ιδίως στον τομέα των υπηρεσιών. Να ενισχύσει την ένταση της Ε&Α των επιχειρήσεων με την καλύτερη στόχευση των καθεστώτων δημόσιας στήριξης που παρέχουν κίνητρα για επιχειρηματική Ε&Α και προωθούν τη διάδοση της καινοτομίας, καθώς και με την ενίσχυση της αποτελεσματικότητας του οικοσυστήματος που στηρίζει τη συνεργασία μεταξύ πανεπιστημίων και επιχειρήσεων. Να βελτιώσει την ψηφιοποίηση των ΜΜΕ, μεταξύ άλλων με τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας των υφιστάμενων μέτρων δημόσιας στήριξης που αφορούν ειδικά αυτόν τον στόχο.

4. Να επιταχύνει τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου με την άρση των φραγμών και την παροχή κινήτρων για την αύξηση της ζήτησης και της προσφοράς τρόπων μεταφοράς και οχημάτων χαμηλών εκπομπών, με την ενίσχυση της ενεργειακής απόδοσης και τη μείωση της εξάρτησης από ορυκτά καύσιμα στα κτίρια μέσω της παροχής κινήτρων για ριζικές ανακαινίσεις. Να επιταχύνει την ανάπτυξη έργων ανανεώσιμης ενέργειας, μεταξύ άλλων με τον περαιτέρω εξορθολογισμό των διαδικασιών χορήγησης αδειών και την ολοκλήρωση της δημιουργίας των «περιοχών επιτάχυνσης των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας». Να προωθήσει την ευελιξία από την πλευρά της ζήτησης και τις τεχνολογίες αποθήκευσης, καθώς και να διασφαλίσει επαρκείς επενδύσεις στη δυναμικότητα του δικτύου ηλεκτρικής ενέργειας, μεταξύ άλλων στις διασυνοριακές διασυνδέσεις.

5. Να αντιμετωπίσει περαιτέρω τις ελλείψεις δεξιοτήτων μέσω της στήριξης της πρόσβασης στην κατάρτιση για άτομα χαμηλής ειδίκευσης και μεγαλύτερης ηλικίας και μέσω της βελτίωσης της συνάφειας της προσφοράς κατάρτισης με την αγορά εργασίας. Να βελτιώσει τα εκπαιδευτικά αποτελέσματα και να μειώσει τις ανισότητες στην εκπαίδευση, μεταξύ άλλων διασφαλίζοντας ότι όλοι οι μειονεκτούντες μαθητές επωφελούνται από βελτιωμένη εκπαιδευτική στήριξη. Να ενισχύσει το επάγγελμα του εκπαιδευτικού, μεταξύ άλλων με τη βελτίωση των συνθηκών εργασίας και της αρχικής και συνεχούς κατάρτισης των εκπαιδευτικών. Να αποτρέψει και να μειώσει την παιδική φτώχεια, με την άρση των φραγμών που εμποδίζουν την ένταξη των γονέων στην αγορά εργασίας και την παροχή πρόσβασης σε ποιοτική προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα για τα πλέον μειονεκτούντα νοικοκυριά.

Βρυξέλλες, 8 Ιουλίου 2025.

*Για το Συμβούλιο*

*Η Πρόεδρος*

S. LOSE